

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX

Kaina 15 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, VASARIS — FEBRUARY 20, 1975

Nr. 43

Šachui svarbu biznis, ne politika

CHURICHAS. — Irano šachas Reza Pahlevi aiškiai patvirtino, kad Izraelis galės daugiau pirkti naftos, jei Egiptui gražins Abu Rudeis šaltinius. Izraelis 45 proc. naftos gauna iš Abu Rudeis, o likusią dalį perka iš Irano. Šachas dar pridėjo, kad jei arabai paskelbs naują boikotą Vakarams, jis su jais nesusidės. Neboikotuos net Izraelio. "Kai tanklaiviai pilni naftos, kai už ją sumokėti pinigai, mums nesvarbu, kur tie laivai plaukia. Mums svarbu tik prekyba, ne politika", sakė šachas.

Vėliau Kissingeris laikraščiams pasakojo, kad tuo reikalu jis kalbėjosi su šachu, ir anksčiau su Izraelio vadais, siūlė jiems greičiau grąžinti naftos laukus, užimtus 1967. Egiptas to reikalauja, kaip ir abiejų perėjimų per Sinajaus kalnus — Mitlo ir Gidi. Izraelio premjeras

Rabin, patiriamas generolų, sutinka su Kissingerio siūlymu ir perėjimus per kalnus nelaiko labai svarbiais strategiškai. Svarbu tik, kad Sadatas garantuotų, jog Egiptas nepuls pirmas. Dar ne taip seniai Izraelio kariuomenės štabo viršininkas gen. Gur tvirtino, kad perėjimai yra svarbiau už naftos laukus, kad egiptiečių tankai, perėję Mitla ir Gidi tarpeklius, nesulaikomi gali atsidurti prie Beershebos. Nuomonės pakeitimas yra reikšmingas, ir tai laikoma Kissingerio laimėjimu.

Egipto užsienio reikalų ministras Ismail Fahmy sakė, kad jei tų trijų minimų vietų jie dartinėmis derybomis neatgaus, karas neišvengiamas. Egiptas neis ir į Genują, jei sovietai neišlygins praėjusių metų kare susidariusių nuostolių, jei neprista tys ginklų tiek, kiek neteko.

PARYŽIUS. — Kissingeris devynių dienų diplomatinės kelionės baigė ir vakar jau buvo namie. Paskutinė sustojimo vieta buvo Paryžius, kur su prezidentu Valery Giscard d'Estaing pusrūčiavo ir aptarė svarbiausias energijos problemas. "Padarytas didelis progresas ir su prancūzais", sakė vėliau sekretorius. Giscard ir jo užsienio reikalų ministras Jean Sauvagnargues domėjosi ir ginklų apribojimo derybomis ir norėjo išgirsti platesnių paaiškinimų iš Kissingerio. 35 valstybių viršūnių konferencija, kurios taip nori sovietai, prancūzų many mu, galės įvykti ne anksčiau, kaip šiuo metų rudenį. Prancūzai tam tautų paradiui nepriduoda daug reikšmės.

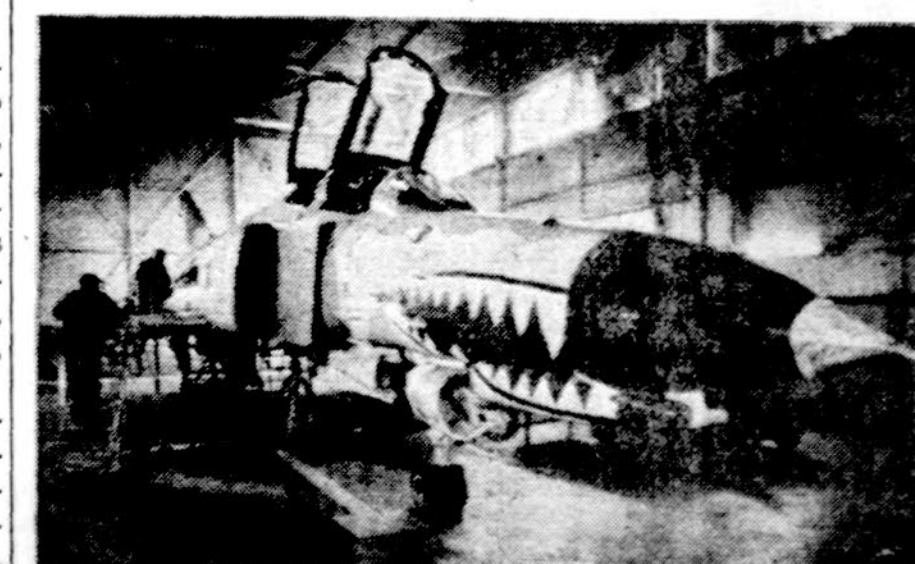
Amerikos intencija Vid. Rytuose

Paryžius. — Komentaruose apie Amerikos intencijas Viduriniuose Rytuose prancūzų "Figaro" sako, kad kol negali paspausti arabų, Kissingeris Izraeliui patarė laimėti laiką, kad Amerika ir Vakarų Europa galėtų pergyventi energijos krizę, su siūlytu naujų energijos šaltinių, patys apsirūpintų savo nafta, išplėstų jos pumpavimą. Iki to laiko nieko nereikia daryti, kas labiau supykintų arabus. Izraelis turi rimtai žiūrėti į bet kokią Egipto nuolaidą ir nelaukti jokios kitos kompensacijos už pasitraukimą iš naujų sričių Sinajuje, turi pasitenkinti Sadato pareiškimais, kad jie pirmi Izraelio nepuls.

Jei Izraelis rimtai nenorės derėtis betarpiškai, teks bylą per kelti į Genują, kur, Izraelio, padėtis nebus tokia paranki. Jei-gu dėl atsisakinėjimų derėtis kiltų karas, Amerika negali garantuoti visos karinės ir ekonominės pagalbos, kokios reikėtų. Pagalba galės būti tik dalinė.

Nusiskundė nuostoliais

CHICAGA. — Komercijos sekretorius Frederick Dent, kalbėdamas Rotary klube, Chicagoje, nusiskundė, jog Kongreso priimtam įstatyme apribojamas kreditas rusams ir dėl to įvairios formos netenka užsakyti ir įvairių projektų nuo 2 iki 3 bil. dolerių. Sovietai vis vien ras išeitį, kiti Vakarų kraštai pasinaudos tuo ir pasiūlys savo pagalbą.

Izraelio "Phantoms" tipo karinis lėktuvas, kuris gali vežti ir atomines bombas. Egiptas taip pat turi rusiškų "Tupolev-22" lėktuvų, kurie irgi gali gabenti branduolinius užtaisus.

Skelbs Eritrėjos nepriklausomybę

BEIRUTAS. — Eritrėjos partizanai, jų išlaisvinimo frontas, atmeta siūlomą taiką, tikisi laimėti ir netrukus paskelbti savo nepriklausomybę. Osman Sabbhi, organizacijos generalinis sekretorius, spaudos konferencijoje kreipėsi į Ameriką, prašydamas atmeti Etiopijos prašymą ginklų. Amerika turėtų būti bent neutrali šiame kare ir, jei negali remti išlaisvinimo judėjimo, tai neturi ginkluoti grobikų.

Nepriklausomybę paskelbs Asmaroje, provincijos sostinėje, kur ir karas prasidėjo. Miestą dabar valdo etiopų kariuomenė, ramybės jame nėra, ir ji užsieniečiams įvažiuoti neleidžiama. Eritrėja būsianti demokratinė respublika, norėsianti palaikyti geras santykius su visomis valstybėmis.

Prancūzai vėl bandys atominius užtaisus?

WELLINGTON, N. Zelandija. — Prancūzijos ambasada Naujojoje Zelandijoje įspėjo laivus, plaukiančius netoli Mururoa salų, laikytis didelio atsargumo, ypač 42 mylias aplink salas. Tose salose paprastai prancūzai daro atominius bandymus, branduolinius užtaisus iki šiol sprogdindavo atmosferoje. Nebūtinai reiškia, kad jie ir vėl tam ruošiasi. Pernai, kai dėl bandymų susilaukė didelių protestų iš visų šalių, kurios sievė Pacificą, prancūzai buvo pažadėję sprogdinimus daryti tik požemiuose.

VASARIO 16 MINEJIMAS SENATE

(Telefoninis pranešimas)

Washingtonas. — Užvakar Senatą paminėta Lietuvos atkūrimo šventė, Vasario 16-ji. Senato posėdžiui kurį laiką pirmininkavo viceprez. Nelson Rockefeller ir pagrindinę kalbą pasakė Illinois sen. Charles Percy (resp.). Savo kalboje senatorius pažymėjo kaip reikšmingus įvy-

Komunistai užpuolė traukinį

PENANG, Malezija. — Apie 50 uniformuotų komunistų partizanų netoli Tajo sienos užpuolė prekinį traukinį, nuvertė nuo bėgų. Traukinys gabenó amuniciją, tai komunistams to ir reikėjo.

Mirė Just. Mackevičius

CHICAGA. — Vasario 18 Hinsdale, Ill. ligoninėje mirė Justinas Mackevičius, Standart Federal Savings and Loan Association prezidentas. Bendrovė pats įkūrė 1909 ir iki 1934 jį vadinosi D.L.K. Gedimino tau-pomajai bendrovė. Buvęs gimęs 1888 IX.24 Šilalėje, mokėsi Plungėje, tarnavo pas kunigalkštį Oginskį Plungėje. Į Ameriką atvyko 1905. Visą laiką dalyvavo lietuviškoje veikloje ir au-kojo lietuviškiems reikalingam.

Nepatogus klausimas

HONG KONG. — Kai amerikiečiai, suprantą kinų kalbą, lankosi Kinijoje, labai dažnai iš-girsta klausimą, ypač iš jaunėsių, kaip jie galėtų aplankyti Ameriką. Vertėjai, kurie lydi amerikiečius, bet nežino, kad jų svečiai supranta klausimą, to niekad neišverčia, klausimą iškraipo.

WASHINGTONAS. — Senato Užsienio santykių komitetas Elliot Richardsoną vienbalsiai rekomendavo Senato pilnačiai patvirtinti ambasadorium ir Britaniją.

Meksikos prezidento kaltinimai

MEKSIKOS MIESTAS. — Meksikos prezidentas Luis Echeverria pasmerkė "svetimųjų įsivėlimą" į Čilės perversmą, tuo pačiu mesdamas kaltinimą ir Amerikai. Jis kalbėjo Trečiojo tarptautinės konferencijos, susirinkusioje tyrinėti Čilės karinės juntos nusikaltimus. "Sve-timųjų įsimažymas yra gerai žinomas ir patvirtintas faktas", sakė prezidentas, parodydamas savo simpatijas buvusiam mark-sistiniam Allendes režimui.

Nuo 1973 metų, kai Allende buvo nuverstas, Meksika priglaudė apie 600 čiliečių, daugiau, nei bet kuris kitas kraštas, ir žada priimti dar 150.

Konferencijoje dalyvauja 130 delegatų iš 35 tautų, tarp jų devyni ir iš Amerikos. Konferencija tęsis keturias dienas.

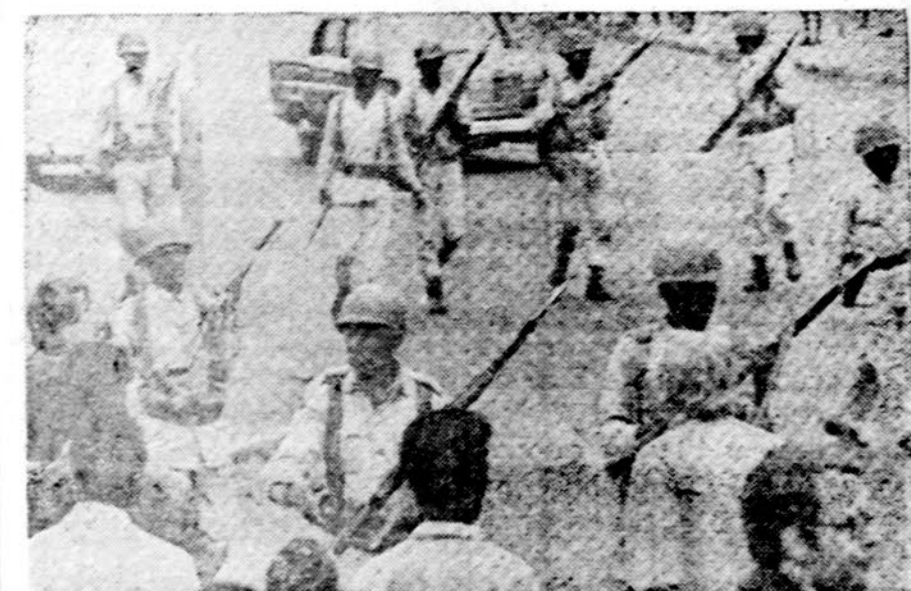
Gaus nepriklausomybę ir badius

LISABONA. — Portugalijos vyriausybė įspėjo Jungtines Tautas, kad Mozambikas, kuris birželio 25 gaus nepriklausomybę, turi gauti iš JT ūkinę pagalbą, kitaip jo žmonės pradės mirti bado. Portugalija 1974 Mozambikui maisto privežė už 148 mil. dolerių, bet kai toji buvusi kolonija bus nepriklausoma, Portugalija daugiau nešels.

Mozambikas turtingas visokiomis mineralais, gyventojų turi 9 milijonus.

DETROITAS. — Chrysler korporacija, pasibaigus automobilų atpigimui, tikėdamasi vėl mažo pirkimo, dar labiau sumažins savo produkciją ir atleis daugiau darbininkų.

DETROITAS. — GM jau atšaukė pataisymams 220,000 1975 metų automobilių.

Įtempimas ir kariuomenės patruliai ne tik Etiopijos šiaurėje, bet ir Addis Ababos gatvėse.

Egiptas gavo Mig-23

KAIRAS. — Sovietai Egiptui atvežė šešis MIG-23, patobulintus kovos lėktuvus. Dėl jų derybos ejo ilgai. Egiptas to dar nepaskelbė, bet Vakarų žvalgyba jau patyrė. Iki šiol tos rūšies 40 Migų rusai pardavė Irakui ir 45 Sirijai. Mig-23 yra truputį greitesni už Amerikos F-4 Phantom, kuriais ginkluota Izraelio aviacija. Rusai Egiptui dar yra pažadėję T-62 tankų ir priešlėktuvinių raketų. Prancūzų žvalgybos žiniomis, Egiptas tokių lėktuvų iš viso gaus 48. Iki šiol jie turėjo apie 200 Mig-21, apie 40 laipsnių.

KALENDORIUS

Vasario 20: šv. Eleuterijus, šv. Amata, Visginas, Auksuolė.
Vasario 21: šv. Petras Dam., šv. Eleonora, Kęstutis, Žemyna.
Saulė teka 6:41, leidžias 5:29.

ORAS

Daugiausia saulėta, šilčiau, apie 40 laipsnių.

Amerikos konsulai Vilniuje

Vilnius. — Vilniškė Elta vasa-rio 13 įdėjo tokią žinią:

"Dvi dienas Vilniuje su oficialiu vizitu viešėjo Jungtinių Amerikos Valstijų generalinis konsulas Leningrade Dž. Niubertas ir JAV konsulas G. Metjuzas.

"Svečiai lankėsi Lietuvos TSR Užsienio reikalų ministerijoje, juos priėmė partijos Vilniaus miesto komiteto antrasis sekretorius V. Kojala, miesto vykdomojo komiteto pirmininkas A. Vileikis.

Amerikos diplomatai taip pat susitiko su Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Valstybinio televizijos ir radijo komiteto pirmininku J. Janučiu, respublikos kultūros ministro pavaduotoju D. Trin-kūnu, pabuvojo Miestų statybos projektavimo institute, Vilniaus Valstybiniame universitete, kuro aparatūros gamykloje, susipažino su Tarybų Lietuvos sostinės įžymybėmis."

Culver City, Cal. — Vietos dienraštis "Evening Star-News" vasario 7 plačiai aprašė Simo Kudirkos istoriją ir pridėjo nuotrauką iš Kudirkos priėmimo Culver City Lions Club ir apdovanojimo garbės diplomu.

James Schlesinger

išlaidos B-1 bombonešiu. Dar kiti abejojai, ar verta laikyti 42,000 karių Pietų Korėjoje; kyla abejojimų, ar to pasiūlyto biudžeto užteks.

Sadato žmona V. Vokietijoje

BONNA. — Egipto prezidento Sadato žmona Jihan atvyko į Vakarų Vokietiją. Jos vienos, be vyro, kelionė į užsienį arabų pasaulyje yra naujiena ir laukiamas tradicija, kartu rodą moters išsivadavimą. Vokietijoje ji žada išbūti penkias dienas, lankysis lbdaringose įstaigose, mokyklose.

Ta proga spaudoje buvo priminta, kad Nasseris, buvęs Egipto valdovo 18 metų, labai retai kada yra parodęs savo žmoną, o kitų arabų šalių valdovų žmonių dažniausiai niekas nėra matęs.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu:
E. Pakalniškienė, 8948 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632
Telef. 476-7089

CLEVELANDO SENJORŲ SUSIRINKIMAS

Vasario 9 d. Clevelande buvo blogas oras — daug sniego ir šalta, todėl buvo manyta, kad vyčių senjorų susirinkimas neįvyks. Bet susirinkimas buvo, nors gal ne toks gausus, kaip kitais mėnesiais. Jį pradėjo buvusioji pirmininkė St. Sankalaitė, paprašydama K. Petkūnienę sukalbėti maldą, ir tuoj pakvietė susirinkimą praversti naują pirmininkę M. Trainauskaitę. Ši, perėmusi pareigas, perskaitė paskutinio susirinkimo nutarimus kaip buvusio protokolo sekretorė ir knyga perdavė naujai protokolo sekretorei Kazimierai Titėnienėi.

Toliau sekė pranešimai. Finansų sekretoriaus ir išdėtininko nebuvo: juodu sulaukė nuo susirinkimo gilus sniegas ir blogas oras. Parengimų komisijos pirmininkė K. Petkūnienė ragino visus ruošintis į kortų pobūvį, kuris bus vasario 23 d. 2 val. po pietų Šv. Mergelės N. Pagalbos parapijos žemutinėje salėje. Clevelando lietuvių visuomenė yra prašoma į jį atsižvelgti. Bus duodama daug vertingų dovanėlių, ir bus draugiškai visi priimti. Rituale komisijos pirmininkė M. Trainauskaitė pranešė kiek kurie nariai turi taškų aukštesniems laipsniams gauti. Ed. Prancus ir Kaz. Petkūnienė Šv. Kazimiero šventės minėjime bus papuošti trečiojo laipsnio ženklais.

Clevelando vyčiai senjorai ir 25 kuopa bendrai paminės Šv. Kazimiero šventę kovo 9 d. Šv. Mergelės N. Pagalbos parapijos bažnyčioje, su vėliavomis ir organizacijos garbės ženklais pas-

puosė. Po pamaldų bus bendri pietūs Lietuvių namų valgykloje.

Susirinkime buvo neužmiršta paraginti visus, kad labiau ieškotų naujų narių vyčių senjorų kuopai, nes vieni apleidžia šį pasaulį, o sergantieji sumažina kuopos veikimą. Kiek plačiau pakalbėta ir apie Lietuvos nepriklausomybės paminėjimą, kuris bus abiejose lietuvių parapijose. Bažnyčioje bus atnaujamasi Šv. Mišios. Šv. Mergelės N. Pagalbos parapijos aikštėje, prie lietuviško kryžiaus, bus iškeltos trys vėliavos. Ketvirtą valandą tos parapijos auditorijoje bus iškilmingas minėjimas tos didžios šventės. Vyčiai senjorai irgi dalyvaus su savo vėliava.

Pirmininkė M. Trainauskaitė pranešė, kad yra susirgusi vytyje senjorė Juozapina Pranckūnienė ir gulėjo ligoninėje. Ten ją aplankė buvusioji pirmininkė St. Sankalaitė, pirmininkė M. Trainauskaitė ir garbės narys J. Sadauskas.

Baigėsi susirinkimas pirmininkės M. Trainauskaitės maldą už sergančias vytes senjoras. Po susirinkimo buvo vaisės, ir pagerbėti buvo du gimtadienius švenčiantys — K. Petkūnienė ir A. Bujokas. Juodu buvo papuošti puokštelėmis gėlių. Buvo sugiedota „ilgiausių metų“. Atsirado ir didelis tortas. Vaisėmis, skaniu kugeliu ir kitais gardumynais pasirūpino vytyje St. Sankalaitė ir jos mamytė vytyje Rožė Sankalaitė. Joms visi to susirinkimo dalyviai reiškia vytišką ačiū.

Senelis

VARTOTŲ DAIKTŲ ISPARDAVIMAS CHICAGOJE

Kovo 15 d. Vyčių salėje, 2453 West 47th Street, bus vartotų daiktų išpardavimas. Vyčiai, taip pat ir geros širdies lietuviai, yra prašomi aukoti atliekamus daiktus. Tuštesni namai atrodo didesni ir gražesni. Tuomi padarysimė tikrai gerą darbą ir savo artimui, ir vyčių organizacijai. Gerai bus žmogui, kuris šiandien nebėra pajėgus brangiai pirkti, nes darbai sumažėjo, o organizacija cija gerai bus, kad namo skolos sumažės. Visais reikalais skambinti kiti į Vyčių salę, telef. VI 7-94-95, arba teiraukitės pas bet kurį Chicago vyčių. Išpardavimas prasidės 9 val ryto ir tęsis iki 4 val. po pietų.

E. P.

SIMO KUDIRKOS ŽODŽIAI

Lietuvos Vyčių organizacijos centrinio Lietuvos Reikalų komiteto pirmininkas dr. D. Mažeika susitiko su Simu Kudirka ir jo šeima Rochesterio pr. m. gr. 29 d. Kalbėjosi apie Kudirkos pergyvenimus Lietuvoje. Kudirka pasakojo aplankęs kalėjimą Trentone ir buvęs nustebe „prabanga“ ir teisėmis, kurias tie „visuomenės nusikaltėliai“ turi. Jis negalys įsivaizduoti, kaip gali kalinys atsisakyti valgyti duoną tik todėl, kad ji yra vienos dienos senuomo. Is sakė, kad Sibire būtų jis džiaugęsis gavęs trijų metų senuomo duonos trupinių.

Aiškus dalykas, jis dėkojo visiems, kurie padėjo jam ir jo šeimai atsirasti šiam krašte, bet ir išpėjo, kad neturėtume užmiršti nelaimingųjų, kurie tebėra nelaisvėje.

Gal būt svarbiausias dalykas, kurį jis paminėjo, tai svarba raišymo laisvės kongresmanams ir aukštesniems valdžios žmonėms pavertusių tautų reikalui. Toliau jis pastebėjo, kad mūsų priemonės žinioms perduoti yra baisus ginklas prieš komunizmą. Jis pabrėžė, kad skaudžiausias komunizmo valdžiai yra viešumon iškelimas jų blogu darbu.

Aš manau, kad Simo Kudirkos žodžiai yra labai reikšmingi ne tik Lietuvos Reikalų komiteto nariams, bet ir visiems vyčiams. Simas Kudirka, be abejo, gerai žino apie tokius dalykus.

Denis G. Mažeika M.D.

SV. KAZIMIERO ŠVENTĖ CHICAGOJE

Kovo 2 d. Chicagoje bus švenčiama Šv. Kazimiero diena, organizuojama Lietuvos vyčių Illinois Indianos apygardos. Šv. Mišios Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (69 ir Washtenaw, gatvių kampas) prasidės 10 val. 30 min. Po Mišių bus pusryčiai ir oficialioji minėjimo dalis.

Apygardos stipendijų pirmininkė Eleonora Laurinaitė galvoja suruošti tą dieną dovanų paskirstymą, kurio pelnas eitių vyčių stipendijų fondui. Bilietai jau dabar parduodami ir bus parduodami paskutinę dieną prieš laimėjimų traukimą.

— Svento Pauliaus atšventimo šventėje Popiežius Paulius VI, Šv. Pauliaus bazilikoje Romoje vadovavo iškilmingom pamaldom, kuriomis buvo užbaigta Maldos Šavaitė — Oktava už krikščionių vienybę.

Chicago vyčių choras važiuoja į kaimyninį miestą dainuoti Vasario 16-tos minėjime.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Rochester, N. Y.

TRUMPAI

— Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 23 d. 11 val. Šv. Jurgio liet. kat. parapijos bažnyčioje. Šv. Mišios bus atnaujamasi už mirusius Lietuvos laisvės kovotojus. Organizacijos dalyvauja su savo vėliavomis organizuotai. Mišių metu giedos benruom. choras, vadovaujamas Jono Adomaičio, vargonais gros R. Obalis.

3 val. p.p. Šv. Jurgio liet. kat. parapijos salėje iškilmingas minėjimas. Lietuvos laisvinimo klausimu pranešimą padarys prof. dr. Jonas Genys, svečias iš Washington, D.C. Meninę programą atliks LB choras, vad. Jono Adomaičio, ir liutuanistinės mokyklos mokiniai.

Rochesterio ir apylinkės lietuvių yra kviečiami Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjime dalyvauti. Atminkime, kad mus stebi draugai ir prieši. Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, tai kovos ir ryžto panaujinimas už tėvų žemės žmonių prigimtines teises. Rengia vietos A.L.T. skyr. valdyba.

— Vasario 23 d. 9 val. ryte lietuvių radio programos metu Lietuvos nepriklausomybės minėjimą praves Reim. Kiršteinis lietuvių ir anglų kalbomis. Programa bus girdima per FM radio stotį, banga 91.5.

— Vasario 13 d. Rochesterio miesto meras, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo proga, savo programaciją priminė miesto gyventojams, kad Lietuva yra okupuota ir Vasario 16 dieną yra Lietuvos nepriklausomybės atstatymo diena. Lietuvių delegacijai pas miesto merą vadovavo Juozas Jurkus, A.L.T. skyr. pirm.

— Parapijos perkėlimo reikalai. Vasario 9 d. mišių metu įvyko pakartotinis balsavimas dėl parapijos perkėlimo į taip vadinamą sąaugnę vietą. Balsavimas buvo slaptas ir balsus skaitys tik parapijos kunigai. Yra rasta frondingų priemiestyje, netoli nuo senosios parapijos, patogi vieta naujai lietuvių parapijai, bet vietos klebonas atsisako išleisti į savo „teritoriją“, aiškinamasis, kad šiame priemiestyje ir taip per daug kat. parapijų, kurios vėrčiasi sunkiai.

— Nauja lietuvių radio klubo valdyba. Vasario m. 2 d. įvyksiam lietuvių radio klubo narių ir klausytojų susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba (pirm. Aleksas Gečas, vicepirm. Reimundas Kiršteinis, sek. stud. J. Krokytė, išd. stud. Rūta Ilgūnaitė, programų koordinatore dail. Lijūcija Laukaitienė. Ilgametis šio klubo pirmininkas Pr. Puidokas išrinktas klubo garbės pirmininku. Lietuvių radio pusvalandžiai vyksta sekmadieniais 9 val. ryte per FM 91.5 radio stotį (XXI). Programa išlaikoma narių ir klausytojų aukomis.

— Vyskupo M. Valančiaus minėjimas greičiausiai įvyks rudenį, rengia Šv. Jurgio liet. kat. parapijos taryba.

— Labiausiai perkamos knygos šiuo metu yra: Elenos Jucietės, Sibirom treimėms atsiminimai „Pėdos mirties zonoje“. Tai mūsų tautos kančių dokumentinė kny-

ga; Pr. Naujokaitis, Lietuvių literatūros istorija I d., A. Smetona, Pasakytas — parašyta, A. Rylškis, Fragmentai iš praeities miglų, atsiminimai ir kt. Naujos plokštelės: Laumių juosta, Kalnų dainuota, kun. V. Gorinas dainuoja ir su šokių ir daina.

Lietuvių spaudos kioskas veikia Šv. Jurgio parapijos žemutinėje salėje, sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. p.p., 555 Hudson Ave.

— Organizuojamas Rochesterio lietuvių muziejus. Jo pradininkas — Bronius Krokys, vieta Šv. Jurgio parapijos mokyklos klase.

— Petro Vaškio keramikos darbai paroda įvyko Vasario 1 ir 2 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengė vietos kultūrinio parengimų sekcija.

Omaha, Nebraska

SKAUTAI MINĖS

ISISTEIGIMO SUKAKTĮ

Šiemet sukanka 25 metai nuo Omahos skautų veiklos pradžios, todėl buvo sudarytas planas tai suakcentuoti atžymėti. Vasario 2 d. lietuviškos kepyklos svetainėje įvyko tėvų ir rėmėjų būrelio susirinkimas, kartu dalyvaujant Neries tunto ir Vinco Kudirkos vietininkijos vadovybėms. Kepyklos savininkai Vytautas ir Stefani Mackevičiai, remdami skautų veiklą, leido neapmokamai naudoti salę ir dar pavaišino kava bei skanumynais. Susirinkimas buvo skirtas praeitų metų darbų praeitimui ir šių jubiliejinį metų plano aptarimui. Atidarė būrelio komiteto pirm. Algimantas Totilas, pareiškdamas, kad komitetas savo metinį darbą užbaigė ir jį dar duos apyskaitai. Padėkojo bendradarbiams Genai Gaidelienei, Reginai Jonušaitėi, Skubisz, Birutei Reškevičiūtei, Lake ir visiems būrelio nariams. Praeitais metais Kaziuko mugės proga surengti vieši pietūs ir valandos metu turėta gegužinė davė pelno. Patys skautai, platindami garsines plokšteles, turėjo pajamų. Kai kurie pavieniai asmenys ir organizacijos paaukojo po stambesnes sumas. Tuo būdu susidarė lėšos, kurios buvo panaudotos skautų auklėjimui, stovyklavimui ir išsklavimui. Finansinį atsiskaitymą buvo patikrines LSS kontrolės komisijos įgaliotinis Omahoje Algis Antanėlis, kuris pranešime patvirtino, kad atsiskaitymas visur buvo teisingas. Po to buvo sudarytas naujas būrelio komitetas, į kurį įėjo pirm. Genė Gaideliene, išd. Valerija Priš

mantienė, kultūros bei parengimų vadovės Teresė Salkauskienė ir Marija Radžiūnienė.

Vietininkas Jonas Šarka ir tūntininkė Irena Lileikienė padarė pranešimus apie jų padalinių veiklą. Darbuotasi sėkmingai, su sidomėjimas gyvas, jaunesniųjų narių, ypač vilkiukų prieauglis didelis, todėl veiklos tęstinumas užtikrintas. Darytos sueigos, minėtos skautiškos, tautinės ir visuomeninės šventės, suorganizuota Kaziuko mugė, prisijungta prie Chicago skautų stovyklavimo, turėtos dvi savaitgalinės išvykos, tūntininkė dalyvavo vadovų suvažiavime Kanadoje. Įsitikinta, kad stovykla yra veiksmingiausia priemonė išlaikyti lietuvių kalbą bei dainas, igyti patyrimo ir praktikuoti susiklausymą. Todėl šiais metais stovykla turi įvykti, tik tenka pasirinkti, arba dalyvauti Vidurio rajono stovykloje Rako stovyklavietėje, arba ruošti savąją kur nors prie didesnio vandens. Nutarta jubiliejinis metas atžymėti savo stovykloje su ruoštoje prie Gavins Point užtvankos, esančios už 180 mylių į šiaurę nuo Omahos. Taisantis prie gaunamų atostogų, stovykla turi įvykti nuo birželio 28 iki liepos 12 d.

Skautų vadovybė pageidavo, kad tėvai prisidėtų prie drausmės palaikymo, ragindami vaikus lankyti sueigas, įtaisyti jiems uniformas ir prižiūrėti, kad dėvėtų viešuosiuose pasirodymuose. Taip pat, kad mokyti lietuvių kalbą iš turimų vadovėlių. Tikimasi, kad jubiliejiniai metai dar labiau sustiprins pasiryžimą per skautybę išlaikyti lietuviybę.

J.D.

New Britain, Conn.

UŽSIGAVEJO PENSININKAI

Sausio 31 d. Pensininkų būrelis „Varpo“ klubo patalpose surengė tradicinį blynų balių.

Norėta padaryti pagal vėsk. M. Valančiaus norą — blaiviniškiškai, bet sunku buvo išsiversti be gėrimo.

Baliui paruošti daug dirbo valdyba ir paskiri asmenys. Vyr. šeimininkė buvo Elena Rugienienė su pagalbininkėmis: Ona Wentlaudienė, Julija Blažauskienė, Elzbieta Jurkūnienė, M. Zinkienė. Vyrai talkino Jonas Liudzius, Jonas Šeškevičius, Alfredas Vaznys ir kiti.

Dabar teks laukti kito parengimo — Vėlykų margučių balius ar vasaros gegužinės.

Jonas Bernotas

Kazio Barausko

18 Drango RIMTIES VALANDELES parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje

PRISIKELIMO ŽMONĖS

A. a. kun. Kazimieras Barauskas paruošė keis šimtus pamokslų populiarum „Drango“ skyriui. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Baronas atrinko aktualiausius. V. Bagdanavičius, laidojant vėlonę, sakė, kad „jokio straipsnio rašymas vėlonio taip nedidino kaip religijos. Jis juos rašydavo labai atsidėję ir giliai susikauptę“.

Knygos išleidimas sutampa su jo 70 m. gimimo ir 45 m. kunigystės suka-

timu. Kaina \$4.00. Gaunama „Drango“, 6645 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629 (Peršuntimas 25 centai, ir Illinois gyventojai pridėda 20 centų mokesčių)

Durų stogeliai ir rūšių langai vasario mėnesį atpiginti.

Durys, langai ir geležiniai grotai durims ir rūšių langams nuo vagių apsaugoti. Įdedame antras spynas.

KOSTAS BUTKUS
Telef. — 778-2781

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

6545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500
Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$26.00.

	Chicago, Cook Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje		25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur		23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje		26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitims		16.00	8.50	—	—

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm form:

XEROX UNIVERSITY MICROFILMS

300 North Zeeb Road — Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3329

DR. ANNA BALIUNAS

AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
2838 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterių ligos
Ginekologinė chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl, Justice, Ill. 599-0500.
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti 374-3012

DR. VL. BLAZYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-clos ir California
Val.: pirmad., antrad., ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAibrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. BRAS-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2424 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antrad., penkt. 1-6, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERJA IR MOTERIŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGJA
6132 So., Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akčių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

J O K S A
V A I K Ų L I G O S
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

Tel. 763-3310 — 489-4441
ODCS LIGOS — CHIRURGJA
Ofiso
2403 W. NORTH AVE.
6321 N. MILWAUKEE AVE.
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

DR. TERESĖ KAZLAUSKAS

VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
9755 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Valandos pagal susitarimą
Tel. 348-9887

Tel. ofiso ir buto OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvius gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪCHIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9901

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 8 iki 7 val. p. p. Tik susitarus

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKTŲ LIGOS — CHIRURGJA
Ofiso:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2628 W. 71st St. — Tel. 737-5749
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS CHIRURGJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2889; rez. 440-8995

DR. J. J. SIMONAITIS

BARBARAS TEBEBIJO RAIDĖS

Dar 1920 m. Leninas yra pasakęs: "Kodėl mes turėtume duoti spaudos ir žodžio laisvę? Jos sunaikinamos, o iš daugelio, kurie vežasi, atimamos. Kiek lietuviškų knygų buvo sunaikinta spaudos draudimo metais, sunku pasakyti. Šaltiniai skelbia, kad cenzūros statistikoje, liečiančioj tik trumpą laikotarpį, figūruoja tokie skaičiai: "Knygų peržiūrėjimo Vilniuje generalgubernatoriaus Kaufmano įsakymu, sukonservuota ir sunaikinta apie 90,000 egz. Priešienos 1869 m. konfiskuota per vienerius metus 9,602 egz. knygų. Per dvyliką metų, 1891 — 1902 m. laikotarpyje sunaikinta 196,338 egz. knygų. Taigi, spaudos draudimo metu buvo sunaikinta šimtai tūkstančių egzempliorių lietuviškų knygų. Kiek dabar okupantas knygų sunaikino, sunku pasakyti, o jų buvo sušyta ir vežta gana daug ir jos nepasiekė adresatų.

Pavergtoje Lietuvoje kova už knygą tebėra tokia pat, kaip ir prieš carą, tik dabar yra sunkiau tai pasakyti, kad okupantas naudoja griežtesnės kontrolės priemones. Negalima užginti, kad neišleistų grožinės ar mokslo veikalų lietuvių kalba, bet visa turi pereiti per komunistinę cenzūrą, visa rusinama, nudvasinama, paanikinami lietuviškos sielos prasiveržimai, o iškeltas ir išryškintas prorusiškas socialistinis realizmas, labai naudingas okupacijai.

Kad barbaras bijo raidės, rodo ne tik lietuviškų knygų persekiojimas, bet, kaip iš okupuotos Lietuvos atvykęs ir laisvąjį pasaulį rež. J. Jurašas teigia, 1971 m. buvo atšauktas Šekspyro Makbetas — Maskva neleidžia jo pastatyti. Ji bijo net per keturis šimtus metų nenuėmto nuo scenos klasiko.

Nobelio premijos laureatas Solženicynas, atsiimdamas premiją Stockholme, pasakė: "Todėl aš noriu išreikšti didelį dėkingumą Švedijos akademijai nariams už suteiktą man premijos 1970 m. Aš dėkoju jiems neoficialiai visos didžiulės Rusijos vardu, kuriai yra uždrausta viešai reikšti savo nuomonę ir kurios gyventojai yra persekiojami ne tik už knygų rašymą, bet ir už jų skaitymą". Taip kalba Nobelio premijos laureatas, o ne koks, kaip komunistai sako, buržuazinis Lietuvos atplaiša.

Ta pačia proga prisimintina, kad Maskva neleidžia savo gyventojams ir taip pat pavergtiesiems skaityti ir kito Nobelio premijos laureato — Pasternako raštų. Komunistinė tironija, nepaisant, kokia būtų jų propaganda viduje ir užsienyje, rodo, kad jai baisu net ir nieko bendro neturinti su tiesiogine Sov. Rusijos politika knyga. Maskva bijo raidės, nes barbariška sistema yra mažai pasiekusi nuo carininko laikų. Spaudos draudimas tebevyksta ir dabar, nes neleidžiama užsienio spausdinti knygų, kaip nebuvo leista pirmiau. Kadangi valdžia kontroliuoja visas įmones ir visą popierių, sunku išspausdinti net mažiausią brošiūrą. Faktai rodo, kad knygų leidimas pavergtoje Lietuvoje tebėra problematis, kaip jis yra buvęs spaudos draudimo metais. Kad barbaras bijo raidės, rodo ir tie faktai, jog Stockholme įteikiant premiją Solženicynui nedalyvavo Sovietų Rusijos ir penkių satelitinų valstybių atstovai.

Knygų negalima spausdinti, negalima skaityti vardu. **AL. B.**

Spaudoj ir gyvenime

RAUDONIEJI BANDITAI IR PIRČIUPIO KAIMAS

"Tėviškės Ziburijoje" sausio 23 d. Petras Verbūnas rašo apie Pirčiupio kaimo tragediją. Kaip žinia kaimą sudegino načiai, keršydami už dviejų vokiečių nužudymą. Straipsnio autorius rašo: "Vokiečių okupacijos metu gyvenau Vilniuje, dirbau pogrindyje ir turėjau kelis ryšius — korespondentus, kurie išveždavo slapta spaudą provincijon ir iš ten parinkdavo žinių mūsų leidžiamies laikraščiams. Vienas jų buvo kiles iš Pirčiupio kaimo, kuris dažnai vykdavo ir Valkininkus ir ta proga aplankydavo savo gimtąjį kaimelį.

Kartą sugrįžęs iš kelionės štai ką jis papasakojo: "Labai blogos naujienos. Rūdininkų girioje atsirado iš kažkur raudonųjų banditų. Jie terorizuoja mūsų apylinkės ūkininkus, atima iš jų maisto produktus, muša, kankina ir net nužudo tuos, kurie jiems pasipriešina. Bet mūsų kaimas yra didelis, gerai apsiginklavęs — ir banditų neįsileidžia. Senai

ir moterys dirba ūkio darbus, jauni vyrai dienomis miega slėptuvėse, o naktimis saugoja kaimą. Kelis kartus banditai bandė į kaimą įsiveržti, bet mūsų šaunūs vyrai juos atmušė. Banditai labai pyksta, rašo kaimo gyventojams grasinančius laiškus ir pasakoja kaimynams, kad jie atkeršys mūsų kaimui už tai. Tačiau mūsų vyrai nebijo jų grasinimo ir sako, jei banditai bandys dar kartą užpulti, tai jie duosią į kailį taip, jog daugiau nebedrįs jų užkabinti."

Prastinkus keliom savaitėm po šio mūsų pasikalbėjimo, įbėgė mano kambarin šis baisiai susijaudinęs lietuvis ir beveik verkdamas ėmė pasakoti: "Jie žiauriai atkeršijo mums. Įvykdė savo pažadą tie prakeikti banditai!"

Paprašiau, kad nusiramintų ir pasakotų kas iš tikrųjų atsitiko. Tuomet jis kiek nusiraminęs pradėjo kalbėti: "Raudonieji banditai nužudė netoli Pirčiupio kaimo prava-

Vasario 13 d. DLOC atstovai Lansinge, Mich. gubernatoriui William Milliken įteikia anglų kalba dai. Adomo Galdiko monografiją ir ta pačia proga iš jo priima Lietuvos Vasario 16-os šventei paminėti proklamaciją. Iš k. k. Simaitis, adv. A. Ambrose, K. Veselkaitė, A. Sukauskas, D. Podžiūnaitė, A. Nakas, adv. R. Sakis-Sukauskas ir (ne visai matyti) S. Kaunelis

VISI PAŠAUKTI LAISVEI GINTI

Dr. S. A. Bačkio žodis Chicagoje Vasario 16 minėjime

(Pabaiga)

Detente tada tegali būti tikra, jei Sovietų Sąjunga pasuktų evoliucijos keliu ir pasikeistų jos laikysena. Evoliuciją galėtų vaizduoti šitokie reiškiniai: jei Sovietų Sąjunga liautųsi vesti ideologinę kovą prieš Vakarus; jei ji sumažintų ginklavimosi pastangas, jei SALT II derybose Sovietų Sąjunga atsisakytų ginklų pranašumo; jei ji parodytų rimtą žingsnį Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje ir priimtų nuostatą, patikrinantį žmonių ir idėjų laisvą cirkuliaciją; jei liautųsi sabotuoti taikos pastangas Artimuosiuose Rytuose, nustotų teikti ginklus tariamiems partizanų sąjudžiams bei atsisakytų subversijų bet kokia forma.

Jei joks ankščia išvardytas dalykas nebūtų padarytas, tuo atveju bet kokie Sovietų patikinimai, liečią detentę, būtų tik tušti žodžiai. Teigiamu atveju

žiuojančius kelis vokiečius. Po to atvykęs vokiečių kariuomenės dalinys už jų karių nušovimą išvadė žmones ir sudegino visą mūsų kaimą. Tai buvo baisios žudynės. Žmonės degdami šaukė, vaičiojo, net limoj apylinkėj girdėjosi, o kas bandė pabėgti, tuos vokiečiai sušaudė. Motinos metė savo vaikus pro langus iš degančių trobsių, norėdamos išgelbėti jų gyvybes, bet vokiečiai, pamovę juos ant durtuvų, metė atgal į ugnį. Man, ačiū Dieviui, ir dar keliems lietuviams pasisekė iš to pragaro ištrukti."

Iš šio priūpičio papasakojimo matyti, kad raudonieji gynai keršto sumetimais išprovokavo tą baisią tragediją."

Sovietai parodytu, kad tikrai jie nori detentę.

Trumpai suglaudus, tokios nuomonės yra žmonės, kurie studijuoja tarptautinius ir sovietinius klausimus. Jų nuomone, tikros detentės atveju galima būtų išvengti Europos neutralizacijos bei vadinamos "finlandizacijos".

Zvelgti į ateitį

Nors ir detente aplinkybės švesdami Vasario 16 dieną mes ryžtingai žvelgame į ateitį. Susikaupt šioje šventėje mes tyklomis galvojame, ar mums negresia kokie pavojai, kaip Australijos bei Naujosios Zelandijos žygiai. Šiuo reikalu mus raminačiai nuteikia JAV vyriausybės laikysena bei gaunami pareiškimai iš aukštų pareigūnų. Pagal turimus patikimus eina, kad JAV vyriausybė Baltinomis valstybių atžvilgiu laikosi kaip ligšiol tos pačios užsienio politikos, kuria nepripažįstama prievartinė Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporacija į Sovietų Sąjungą. JAV vyriausybė tiki, kad jos pastangos pagerinti Rytų-Vakarų santykius bei patikrinti Europoje pastovų saugumą galės pagelbėti ir Baltijos tautos. Tos pastangos nepakeisiančios JAV laikysenos Baltijos valstybių atžvilgiu ir JAV paramos visų tautų laisvo apsisprendimo teisei. Kiek liečia pačią JAV laikyseną mums rūpimoje konferencijoje, JAV delegacija joje siekia, kad būtų patikrinta daugiau laisvės žmo-

nių kontaktams, idėjų bei informacijų apykaitai. Taip pat sieks, kad būtų išvengta įtraukimo į konferencijos nutarimus formalus pripažinimo teritorinio statuso Rytų Europoje. Be to, JAV-bės tikisi, kad nors ir būtų Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje priimtas "sienų neliečiamumo" principas, jis nereikštų Baltijos valstybių prievartinės inkorporacijos pripažinimo. Pagaliau JAV tikisi, kad Vakarų delegacijų iniciatyva — principų deklaracija, specifiskai pramatys galimybę taikingai sienas pakeisti, laisvo apsisprendimo teise ir žmogaus teisių gerbimą. Tokia JAV laikysena paremia ir mūsų siekimus.

Kaip Vasario 16 dienos akto signatarai 1918 metais tikėjo laisvės idėjos galia, taip ir mes šiandieną tikime, kad laisvė negali šioje žemėje išnykti. Visi pavergtieji ir mes tikime, kad vieną dieną Sovietų Sąjungos, didžiojo tautų kalėjimo, kraujuotos mūrų sienos subirs ir kad milijonai pavergtųjų vėl galės džiaugtis laisvės palaimomis. Sovietų Sąjungos imperija viduje ima braškėti, o stiprioji jėga — dekolonizacijos idėja — vis labiau sklinda. Britų, portugalų, prancūzų, olandų, belgų kolonijos tapo nepriklausomomis valstybėmis. Teliko viena Sovietų Sąjungos koloninė imperija su Rytų Europa. Tautinė sąmonė Sovietų respublikose stipriai kyla. Laisvės idėjos neįmanoma pažaboti amžiams. Jos

ugnis, kaip miškų gaisrai, sklinda iš krašto į kraštą. Laisvės ir dekolonizacijos dvasia taps sprogtamąja jėga ir ji iš šaknų pakrės Sovietų Sąjungos galybę. Reikalinga tik, kad pavergtieji vieningai veiktų. Net Kinijos Chou En-lai lūpomis, 1975.1.13 Pekino kongrese pasakė, kad kinai "visuomet bus su pavergtomis tautomis visame pasaulyje." Kinijos grėsmė Sovietų Sąjungai sustiprina pavergtųjų tautų laisvės viltis. Ryšium su žmonių, esančių Sovietų Sąjungos okupacijoje veržimusi turėti daugiau laisvės, Sovietų Sąjunga šiandieną atsiduria dezorganizacijos grėsmėje arba turi sustiprinti diktatūrą, ką vargiai ji begalės padaryti. Tas taip pat stiprina mūsų viltis ir laisvę ir nepriklausomybę. Ta pačia linkme mūsų viltys didėja, žinant faktą, kad po II pasaulinio karo ligi dabar nepriklausomybę įgijo apie 90 valstybių, buvusių kolonijų. Jų tarpe yra virš 50 valstybių mažesnių žmonių skaičiumi ir apie 40 valstybių mažesnių savo teritorija už Lietuvą.

Tad mes savo veikloje Lietuvos nepriklausomybei atgauti negalime turėti mažybės komplekso ir beviltiškumo, nes negalime manyti, kad mes būsimame pamiršti ir išskirti. Mūsų pusėje yra stiprūs ginklai: teisė, teisingumas ir tarptautinė moralė. Lietuvos valstybė de jure tebėra daugelio Vakarų valstybių pripažįstama. Mums tad svarbu daryti visa, ką galime, kad Lietuvos byla būtų gyva tarptautinėje opinijoje ir valstybiniuose sluoksniuose. Visų lietuvių bendras, vieningas darbas, pašvestas tam tikslui, patarnaus mūsų laisvės bylai. Laimi tie, kurie pasišventę net savo gyvybę aukoja dėl brangiausio idealo — savo krašto laisvės.

M. Krupavičius 1968 m. yra pasakęs: "Glauskimės į ratą, stiprų ratą, kad mūsų dvasios nieks nenusmeltų". Žinokime, kad kitų valstybių vyriausybės ir žmonės pamirš mūsų bylą, jei mes tylėsime. Laisvė laimėti reikia sutelkti visas mūsų jėgas. Lietuvos bylą palaikyti gyvą mes esame visi pašaukti, kas kuo galime: materialiniais ištekliais, kultūriniais laimėjimais, talentais, mokslo darbais, profesiniais laimėjimais, pažintimis, ryšiais ir t. t. Reikia tik mūsų vieningo darbo. Mums nėra laiko kovoti viens prieš kitą — mobilizuokime visas jėgas kovai su okupantu ir jo užmačiomis paskandinti mus rusų imperišką jūrą.

Prisiminkime šia proga buvusio Lietuvos prezidento dr. K. Griniaus savu laiku mestą šūkį,

LATVIŲ VARGAI

Ir Latvijos tikintieji, protestantai ir katalikai, bešėviki yra nemažiau persekiojami, kaip mūsų kiai Lietuvoje. Daugelis bažnyčių uždarytos, dvasininkai nušalinti. Be galo suvaržytas konfirmavimas. Tikintieji sekami ir baudžiami.

Būdingą persekiojimo vaizdą aprašo "Latvija", pateikdama Rūjienos bažnyčios istoriją.

Kaip jau buvo rašyta, 1974 m. balandžio 9 d. Rūjienos mieste, Latvijoje, sudegė Šv. Bertulio bažnyčia. Po gaisro į Rūjieną atvažiavo komisija įkainuoti nuostolius. Prieš gaisrą bažnyčios vertė buvo įkainuota 66.000 rublių. Komisija nustatė, kad nuostolių padaryta tik pusė šios sumos, tai yra apie 33.000 rublių. Vėliau, šiai komisijai išvykus, atvyko antra komisija, kuri gaisro nuostolius įkainavo tik 16.000 rublių, nes nusprendė, kad tebestovi apdege bažnyčios mūrai. Draudimo pinigai buvo išmokėti, bet atiduoti Rūjienos miesto vykdomajam komitetui, taigi ne bažnyčios parapijos komitetui, kuris visą laiką mokojo valstybinius mokesčius.

Tokiu būdu Rūjienos parapija jokio nuostolių atlyginimo negavo. Bet ir šiaip ši suma būtų per maža, kad galėtų atstatyti sudegusią bažnyčią. Be to, be bažnyčios materialinių vertybių, sudegė ir istoriniai dokumentai, kurie buvo laikomi bažnyčios bokšte. Pirmiau buvo kalbama apie gretą bažnyčios atstatymą, bet dabar tos kalbos yra nutilusios. Net laiški bažnyčios atstatymo reikalui, adresuojami Rūjienos parapijos komitetui, kažkur dingsta nepasiekę adresos.

Bažnyčios bokšte gale stovėjo gaidys, o už jo didelis paauskuotas kamuolys. Rūjieniečiai vis spėliodavo, kas galėtų būti ideta tame aukso kamuolyje? Po gaisro bokštas sugriuvo, gaidys ir kamuolys sukruto žemėn ir pasirodė, kad kamuolyje buvo dokumentai, bet nuo karščio jie pavirto į pelenus.

Ordino pilį (Rūjienoje yra iškili tik pilies griuvėsiai) ir Šv. Bertulio koplyčią pradėjo statyti 1263 metais. 1481 m. Ordino pilis stipriai nukentėjo nuo caro Jono III (Ivano), bet galutinai ją sugriovė caras Ivanas IV Ziaurusis. Slinko amžiai ir vėl Rūjienos miesto centro didžioji dalis buvo sudeginta 1944 m. rugsėjo 23 d., kai vokiečių frontas traukėsi atgal į Vokietiją.

Dabar sudegus bažnyčiai, pamaldos atliekamos bažnyčios draužinėje. **A.T.**

kad reikia mums "Paskelbti vieni kitiems amnestiją". Paskelbime tad ją ir eikime Lietuvos keliu, kurį mums rodo Vasario 16 dienos aktas.

SAŽINĖ

NERIMA NARUTĖ

Po ilgos sunkios ligos Elena Juodviršienė mirė, sulaukusi vos penkiasdešimt metų ankstyvo pavasario, skausme palikdama vienintelę dukterį Marytę. Marytė dirbo vienoje apšaudos įstaigoje. Dar motinai gyvai esant, abi įsigijo namelį, kuriame gana gražiai ir patogiai gyvena.

Lygiai po trejų metų nuo motinos mirties susitiko ji Vincą Vileišį, pamilo ir ištėkėjo. Vincas mėgo lengvą miešionio gyvenimą su pramogėlinės ir išgėrimais. Jis buvo miesto vaikas, pasiturinčioje šeimoje augęs vienturtis. Nors tų tariaimų turtų jau seniai nebebuvo, bet senieji Vileišiai mėgo pasvajoti, pasigirti ir pasiaukštinti kitų akys savo praeitimi. Motinos akimis sūnelis buvo viskas — šaunus, geras ir mokytas. Kitų akimis žiūrint, buvo kitaip. Buvo jis viską pradėjęs, bet nieko iš tikro nebaigęs. Su pataisomis baigė pradžios mokyklą, vos prasitūmęs pro gimnaziją ir metulis universitete patupėjo. —tai ir viskas. Vienu žodžiu, ne mokytas, tik pagadintas, kaip dažnai kaimo žmonės išsireiškia.

Pajutęs kelis centelius Marytės pusėje, prisigėję kaip erkė ir gana. Marytė buvo kitokio būdo. Dar vaikystėje neteko tėvelio. Iš mažens buvo pratinama pamilti darbą, todėl ir suaugusi buvo rūpestinga ir darbšti. Ir čia atvykusi tuojau lankė kursų ir stengėsi gauti geresnį, pastovesnį darbą.

Įsimylėjo, pasidavė meilės kerams, tikėdama, ta-

pusi jo žmona, prisitaikys, paveiks į savo pusę ir savaime išlygins visus trūkumus, kuriuos pastebėjo jau draugaudama.

Vincas laimėjo. Jis gavo gerą, darbščią žmoną, o Marytė tinginė. Vileišis dirbo krautuvėje. Grįžęs į namus visuomet stengėsi kiek galima daugiau poilsuoti. Apie namus buvo daug darbo. Augo žolė, krito rudenį lapai, žiema suversdavo sniego vėpūtinį ties pat vartais. Darbo rankų reikėjo.

Pirmais metais žmona prašė geroju, maldavo padėti. Pasisekdavo prisipašyti retkarčiais. Antraisiais jau sunkiau, o trečiais ir ketvirtais negėrėjo, dar vėliau — sakydavo ar ne, žodžiai, kaip žirniai, mesti į sieną, atsimušdavo. Nebeapsimokėjo nė burnos ausinti. Sėdi, žiūrėk, savaitę ar šiaip vakaras, gardžiojasi cigaretės dūmeliu, kraipo prieš veidrodį, varto visokios spalvos spaudą. Vienu žodžiu, "šviečiasi" ir poilsiauja...

Prabėgo visa dešimt metų jų bendro gyvenimo. Šeimos neturėjo. Vincas tuojau pirmaisiais metais įspėjo, girdi, šeima tik trukdysianti jų laimę. Taip ir slinko laikas. Marytė, iš darbo grįžusi, įsisukdavo į namų darbus, o jų galo nesimatyti. Dažnai Vinculis pasiskųsdavo nuvargęs: tai jam galva skauda, tai šoną, tai nugarą. Žmonai nebebuvo laiko skųstis, nors ji dažnai jautė savotišką silpnumą. Tiesiog marinant silpnumą. Bet kai praeidavo, užmirsdavo viską. Kartais pabūdavo sąžinė ir jam, tik labai retai. Priėjęs paglostydavo žmoną sakydamas: "Nedirbk, Maryte, taip sunkiai, pailsėk, aš tau padėsiu". Bet buvo tušti žodžiai, žadėjo, bet nepadėjo.

"Ir kam gi dabar tą žolę piauni ir piauni, tegul auga. Argi piaudavo taip dažnai kas Lietuvoje?" "Čia

ne Lietuva, Vincai. Jei savo žemės lopelio nepržiūrėsi, tai ir bus apleistas, kaip juodžių kvartale. Lietuvoje, žinok, buvo kitaip — nei tų liekanų, nei popierių. Tiek negalime lyginti šio krašto gyvenimo, kas buvo tenai". Neišskentusi atsikirsdavo žmona.

Taip pasiginčydavo, kas katram, ir visa baigdavosi. Ne tiek jis buvo tinginys, kiek daugiau savanau-dis. Jam rūpėjo tik tas, kas lietė jį patį. Kas nelietė, tas jo gyvenime neegzistavo net artimiausių žmonių tarpe.

Dažnai lankėsi jie abu pas senuosius Vileišius. Vileišienė garbė sūnelį, o jis tada sėdėdavo pasipūtes valgomajame. Marytė nemogo pagyrų ir garbinių. Dažnai tylėjo tokiais momentais ir kantriai laukė, kada galės kuo greičiau grįžti į savo darbus nusėtą pastogę.

Praslinko visa penkiolika metų jų bendro gyvenimo. Kartą darbovietėje jai pasidarė staiga silpna ir tamsu akys. Ji sukritusi nualpo. Išaukta greitioji pagalba ją nuvežė į ligoninę. Miesto ligoninėje dirbo lietuvis daktaras Gailius.

Išgirdęs, kad atvežtoji yra lietuvi, nuskubėjo padėti. Atsigaivusi Vileišienė daktarą pažino. Jis jai patarė pasilikti ligoninėje ilgesniams tyrimams, bet ji, pasijutusi gana stipriai, nesutiko ir prižadėjo nuvykti į jo kabinetą. Grįžusi namo papasakojo visa tai Vincui. Jis išklaušė ir nuramino, girdi, esąs tikriausiai pervargimas. Kai kitą dieną telefonu paskambino motinai ir prasiarė apie žmonos nualpimą, ta tik sušuko. "Pats, vaikel, žiūrėk sveikatos, dirbi sunkiai, stipri moteris nugalės visas ligas, nesirūpink". Užli-liavo sava dainele sūnų.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ŽYDAI IZRAELYJE

Pokalbis su buvusiais Vilniaus-Kauno ansamblių nariais
JUOZAS PRUNSKIS

Po didžiulius JAV ir Kanados miestus važinėdami du mėnesių koncertavo Izraelio ansamblio nariai, šis viso 108 žmonės. Jų tarpe daugiau kaip 80 jaunų žydų iš Lietuvos. Su keliais jų praleidau vieną popietę Sheraton viešbutyje Chicagoje. Jie neblogo kalba lietuviškai, nors vartoja ir kitas kalbas. Iš Lietuvos į Izraelį atvykę tik prieš 2-3 metus.

— Kokie jūsų išpūdziai važinėjant po Ameriką?

— Įdomi šalis, graži. Publika mus gerai sutinka. Vienur kitur turėjome progos pasimatyti ir su lietuviais. Tai buvo mūsų pirma gastrolė užsienyje. Kai kur, kaip Miami, buvo tokia spūstis norinčių įeiti, kad net policija turėjo tvarkyti. Būdami Lietuvoje, vėni priklausėme Kauno, kiti Vilniaus žydų liaudies ansambliui. Pasiekę Izraelį, susiliejo į vieną ansamblių ir ten labai daug kur gastroliaujome. Mūsų šaliai daugiausia jauni — 18 ir daugiau metų, bet yra kiek ir vyresni.

— Kaip jums pavyko išvažiuoti iš okup. Lietuvos?

Tai sunkios kovos rezultatas. Mūsų jaunimo kolektyve buvo jau nuo seniau planuojama. Nelegaliai per pasiuntinybes siunčiame laiškus į užsienį su nusikundimais dėl sunkių emigruoti. Žygiavo protestuojančių grupės į ministerijas Lietuvoje ir Maskvoje. Buvo badančių demonstracijų prieš Suomijos ir kitų ambasadų. Įdėmiesi tų žygių, nebuvome tikri, kokie bus rezultatai. Buvo ir areštų, bet dabar Sovietų Sąjungoje atvairai už politinius nusikaltimus vengiami areštuoti. Prįjunga kokių kriminalinių nusikaltimų. Mus areštavo už chuliganizmą. Tekdavo po porą savaitę atsidėti kalėjime, bet rankų nenuleidome. Pasiprašius emigruoti, išskildavo sunkumų darbotvėtyje, studentams — universitete, bet visgi laimėjome.

— Ar daug reikėjo užmokėti už leidimą išvykti?

Už pilietybės atsisakymą išplėšia 500 rublių ir už pasą 400 rublių. O buvo laikas, kad dar lupdavo už išeitį mokslą, už diplomą net po 7,000 ar 10,000 dolerių. Į Izraelį yra atvykusių šeimų, kurios turėjo sumokėti po 20,000 rublių.

— Kodėl važiuote iš Lietuvos į Izraelį?

Važiavome į savo tėvynę. Be to, Sovietų kontroleje darėsi sunku su tarnyba, su mokymu. Pirminybė rusams, pasakiau lietuviams. Žydai turi sunkumų su paaukstinimais tarnyboje, o kai sužino, kad ruošis išvažiuoti, tai ir visai blogai. Apskritai, iš Lietuvos išvažiuoti į užsienį lengviau, kaip iš kitų valstybių už geležinės uždangos. Visgi čia daugiau vakarėtiška dvasia. Be to, šios valstybės daugiau traukia, tai rusai, norėdami turėti daugiau ramybės, lengviau išleidžia norinčius iš čia išvažiuoti.

— Ar yra Lietuvoje areštuotų žydų?

Yra, bet tokius areštuotus greit išveža į Rusiją. Kalėjimų Sovietų Sąjungoje užtenka, o jei pritrūktų, dar porą šimtų pastatytų. Tai vis kiek mes žinome, o kiek dar nežinome...

— Tad vis dėlto po nacių Lietuvoje žydų dar yra išlikusių?

Buvo baisu. Mano šeimoje, — pasakojo jaunas žydas iš Šakių, — augome 14 brolių ir seserų, o išlikome tik 4. Vieni žuvo karo metu, kiti badu mirė, trečius sušaudė. Mano totkima giminaite ir sūnų išgelbėjo lietuvis, rusyje išlaikė. Zinote, rašytojas K. Binkio žmona net į Izraelį buvo pakviesta iš dekinimo, kad gelbėtų žydus. O šimaitė daug išgelbėjo. Iki karo

Lietuvoje gyveno lietuviai, žydai, kitos tautybės. Visiems užteko vietos ir duonos. Turėjome visokių tautybių mokyklas, bet kai atsirado komunizmas, nacizmas, viskas pasikeitė.

— Ar yra žydų Sibire?

Kurgi nebus. Yra likusių nuo senesnių išvežimų, tik kitas klausimas — kiek jų gyvų belieka.

— Jūs tik pora metų iš už geležinės uždangos. Kokioj padėty tuos kraštus palikot?

Sovietų Sąjunga gana sumpuvusi. Baltijos valstybėse, ypač Lietuvoje ir Estijoje, gyvenytojai labai nepatenkinti. Pacijoje Sov. Rusijoje irgi yra nepatenkintų. Kai žydus pradėjo leisti emigruoti ir vokiečių tarpe atsirado judėjimas išemigruoti, bet jiems sunkiau.

— Kokį išpūdį padarė Kalantos susidėginimas?

Išpūdis, kaip sproguosios bombos. Kaipgi, dega žmogus kaip fakelas, saukdamas laisvės lietuviai. Kalantos laidotuvių dieną Kauno gatvėse išsipykė apie 2.000 demonstrantų, ir tai inteligentijos, net profesoriams vadovaujant. Kai kurie iš mūsų tarnavome kariuomenėje Vilniuje. Tai jau metai prieš Kalantos susidėginimą karininkai mus instruktavo apie pasi-priešinimo veiksmus: nuplėšiamos buvo komunistų vėliavos, lipamos proklamacijos, užtepami komunistiški ženklai. Tiesa, nedaug, bet visgi buvo tokių atsitikimų.

— Kokį išpūdį Jums padarė Simo Kudirkos tragedija?

Apie tai nebuvo pakankamai informacijų. Kai kurie iš mūsų buvome dar permaži suvokti to įvykio prasmę, bet kai kuriems mokytojai privačiai pasakoję, kas nutiko.

— Kokia ateitis tautų už geležinės uždangos?

Kai viskas paremta ginklu ir jėga, sunku ką pakeisti, bet stipriai reikiama demokratų pogrindžio judėjimas. Jaunimas Lietuvoje žino, kas yra Vasario 16, žino, kas yra trispalvė, žino patriotinių dainų. Lietuvoje, Baltijos valstybėse net ir rusai daugiau leidžia — bijo, kad sąmyšiai neišsipyktų. Juokaudami sakome, kad ten lengviau pirkti, nereikia rinktis — griebk, ką gali gauti.

— Ar dar daug žydų Lietuvoje?

Yra. Atsiranda daugiau žydų kariškių, perkeltų iš kitų respublikų. Ir šiaip žydai noriai atsikelia į Pabaltijį — čia geresnis gyvenimas ir kiek lengvesnė emigracija. Rusai bijo riaušių ir lengviau daug ką leidžia.

— Ar susirašinėjate su likusiais Lietuvoje žydais?

Kad ten beveik nebėliko draugų — apie 80 proc. Kauno žydų jau yra išvažiavę. Vilniuje prieš trejetą metų sutikdavai žydų grupes gatvėje, restorane, dabar to nebėliko.

— Kokį gyvenimą radote Izraelyje?

Esame patenkinti. Mes norime būti savo krašte. Kurie baigė mokslus, gavo tarnybą pagal savo specialybę. Kas buvo prekybininkai, tokiais pasiliko ir Izraelyje. Ot, iš Gruzijos atvažiavo toks vadinamas batų inžinierius. Tokios tarnybos tai neatsirado.

— Ar nebijot arabų?

Toks jau Izraelio likimas. Kai važiuojame į Izraelį, žinojome, ką rasime. Mums teko tarnauti Sovietų armijoje, tarnavome ir Izraelio kariuomenėje. Visai kitokia nuotaika. Karo metu Izraelį visi veržėsi į pulkus, į frontą.

— Ar turi vilties Izraelis išlikti?

Mes esame įsitikinę. Kiti taip negali būti. Ginsime savo

"Laiškų Lietuviams" redakcinis kolektyvas. Iš k. į d.: dail. A. Kurauskas, M. Elvaitė, red. kun. J. Vaišnys, Vyt. Kasniūnas, Stovi: A. Likanderienė, foto menininkas A. Grigaitis, rašyt. N. Jankutė-Užabalienė. Nuotr. A. Grigaičio

IR KARDINOLAS PASVEIKINO LIETUVŲ REDAKTORIŲ

"Laiškų Lietuviams" 25 m. sukakties proga

1950 m., kai suvažiavom iš anapus Atlanto į Chicago, kukliu besikuriančių lietuvių jėzuitų pastogėje, dabar pasilikusioje jau juodųjų apgyventame rajone, iš nepretenzingu kun. J. Bružiko leidžiamu "Misionieriaus laiškų" gimė žurnalas "Laiškai Lietuviams". Žurnalo pirmasis nr. išleistas 1950 m. vasario mėn., taigi lygiai prieš 25 m. Pirmąjį nr. suredagavo ir žurnalą iki 1963 m. redagavo dabartinis jo redaktorius kun. J. Vaišnys. 1963 m. kun. J. Vaišniui išvykus į Mont-kaičio, o po to vakarienei Idomu paminėti, kad sukaktuvinėje "Laiškų Lietuviams" šventėje premijomis bus atžymėti jau net 16-tojo konkurso laimėtojai, nes šių metų konkursas yra šešioliktasis. Iš viso iki šiol premijoms išmokėta jau per 4,000 dol. ir to išdavoje išaugo jaunų mūsų spaudos bendradarbių.

"LL" redaktorius kun. J. Vaišnys yra veiklos žmogus. Šalia žurnalo redagavimo ir tiesioginio

kupantų išvaikytus lietuvių jėzuitus, pastatė vienuolyno bei koplyčios rūmus ir didžiulį jaunimo centrą Chicago lietuviams.

Šį sekmadienį, vasario 23 d., 4 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje rengiama "Laiškų Lietuviams" sukaktuvinė šventė. Programoje 25 m. sukakties paminėjimas ir rašinių konkurso premijų įteikimas, meninė dalis, atliekama solistų N. Linkevičiūtės, B. Prapuolenio ir muz. M. Motekaičio, o po to vakarienei Idomu paminėti, kad sukaktuvinėje "Laiškų Lietuviams" šventėje premijomis bus atžymėti jau net 16-tojo konkurso laimėtojai, nes šių metų konkursas yra šešioliktasis. Iš viso iki šiol premijoms išmokėta jau per 4,000 dol. ir to išdavoje išaugo jaunų mūsų spaudos bendradarbių.

"LL" redaktorius kun. J. Vaišnys yra veiklos žmogus. Šalia žurnalo redagavimo ir tiesioginio

pastoracinio darbo jis jau antrai kadencijai yra išrinktas Lietuvos Žurnalistų s-gos cv pirmininku, jis dėjo lietuvių kalbą pedagoginiam institute, vadovauja Lietuvių Katalikų mokslo akademijos Chicago židiniui, taip pat nemažai rašo ypač kalbos reikalais, kartu yra ir Chicago lietuvių jėzuitų rezidencijos vicedirektorius. Nenuostabu, kad kartais tokį darbą krūvį sunku pakelti net ir stipriausios sveikatos žmogui. Kun. J. Vaišnys savo sveikatos būkle niekad nesiskundė. Bet po IV-tojo spaudos baliaus, kada reikėjo ruošti "LL" sukaktuvinei šventei, kun. J. Vaišnys, dr. P. Kisieliūso skubiai pasiūstas, atsidūrė ligoninėje. Buvo pastebėti kažkokie įtartinai reiškiniai, kurių anksčiau jis, būdamas didelis teniso mėgėjas, visai neįjautė.

Idomu, kad atsigulęs į Loretto ligoninę, kun. J. Vaišnys pirmojo telefoninio skambinimo susilaukė ne iš ko kito, bet iš paties Chicago kardinolo Cody, palinkėjusio sveikatos ir ištermės. Taip aukščiausias viršininkas pagerbė tą vyrą, kurs šalia kuni giškų pareigų daug dirba ir lietuvių, ypač redaguodamas žurnalą "Laiškai lietuviams", dėstydamas Pedagoginiam institute ir vadovaudamas Lietuvių žurnalistų s-gai.

Vieną vakarą aplankiau kun. J. Vaišnį, jau sugrįžusį iš ligoninės, jo vienuoliškame kambaryje. Ant knygų lentynos dar tebužydėjo gyvos gėlės, nusijusios ligoninėje jo mokinių, studijuojančių Pedagoginiam institute. Stalas apkrautas tvarkingai sudėliotais rankraščiais, o spintose daug knygų.

Rūpestingas gydytojas Kisieliūso liepė būtinai išvykti poilsio, — pasakojo kun. J. Vaišnys — bet kaip susirasti laiko poilsui, jei, vos spėjus suredaguoti vieną žurnalo numerį, jau tavęs laukia kitas. Ir taip per metų metus. Tik, kad šį kartą gal pavaduos kun. A. Tamošaitis.

Kurios akimirkos būna Jums, kaip redaktoriumi, laimingiausios?

Tokių akimirkų gal nėra daug, bet laimingiausios, kai gaudu gerų straipsnių. Džiaugiuosi, kai skaitytojai pagiria trumpus vedamuosius pirmajame žurnalo puslapyje, kai jie seka kalbos skyrių, kun. Br. Kristanavičiaus įdomius atsiminimus apie jėzuitų veiklą Lietuvoje.

Kas be ko, tur būt, būna ir skaudesnių valandų?

Taip. Ypač kai skaitytojai nesupranta kai kurių pasakymų. Noriu pabrėžti, kad mano redaguojami "Laiškai Lietuviams" lai kosi Viko paskelbto dėsni: bendrauti su tauta reikia, bet nebendrauti su okupantu. Tegu kas aki-vaizdžiai nurodo, kur aš ir redakcinis kolektyvas su tuo dėsniu prasišlenkiam?

Ilgai šį vakarą nenoriu varginti kun. J. Vaišnio, nes matau, kad jis dar neatgavęs tų jėgų, kurias

KANADOS ŽINIOS

Toronto, Ontario

TRYNS MĖNRAŠCIO SKILTYS
LIETUVAI

1975 m. vasario mėn. laidojo Toronto mėnraštis "Bloor West Villager" atspaudė trijų skilčių mūsiško laikraštinko Prano Alšeno straipsnį, antraštė "Lithuania's Independence Day", kuriame labai išsamiai išdėstyta Lietuvos odisėja amžių bėgyje. Jai kenčiant nuo carinės Rusijos sprespaudos, vėliau — 21 metų laikotarpis, nepriklausomybės šviesios ir saulėtos dienos, pagaliau ir vėl — tik jau nebe baltojo, bet raudonojo curo (dar sunkesnė) sprespauda — vergija, daug rafinuotesnė, negu pirmoji.

Straipsnyje suminėtos lietuvių kovos dėl laisvės, partizanų aukos, Lietuvos rusifikacija, religinis persekiojimas ir terorizmas krašto gyventojų, nurodant ir pabrėžiant, kad šiemet laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai iškilmingai minės 57-sias nepriklausomybės atstatymo

turėdavo ilguose LŽS cv posėdžiuose, kai pirmajai kadencijai ji pirmininku išrinkom tik vieno balso persvara, o antrajai — jau visais balsais, išskyrus jo pačio. Po trejų metų bendro darbo pasitikišimas s-gos pirmininku labai pakilo. Tegu juo ir toliau pasitiki didžioji "Laiškų Lietuviams" skaitytojų šeima, tegu suteikia jam stiprybės gausių dalyvavimu žurnalo sukaktuvinėje šventėje šį sekmadienį. Po šventės linkime jo redaktoriui ramaus poilsio, pilno sveikatos atgavimo, o leidėjams tėvams jėzuitams išlaikyti "Laiškų Lietuviams" gyvius iki tos dienos, kai bus paskelbta žinia, kad Lietuva keliai laisvam, nepriklausomam gyvenimui.

VI. Rmjs.

metines, nes okupuotoje Lietuvoje gyvenantieji lietuviai to daryti negali.

Straipsnio mintys ir motyvai baigiami optimistine išvada, jog atkūrimas Lietuvos tautinės nepriklausomybės visvien ateis, ir politinis bei socialinis teisingumas Lietuvoj bus atstatytas. Tada bus minimas Liet. nepriklausomybės atkūrimas su nevaržomu didingumu ir džiaugsmu, toji šventė būsimanti paminėta Lietuvos sostinėje Vilniuje bei kituose Lietuvos imestuose ir kaimuose.

R. O.

SURASTI INDENŲ VADO
PALAIKAI

Kortose kareiviai įsiveržė į aste-kų sostinę Tenochtitlaną 1521 m. rugp. 13 d. Devynias dešimt dienų asteikai gynėsi nuo ispanų. Apultame mieste prasidėjo badas, epidemijos, kasdien mirėdavo tūkstančiai žmonių, bet asteikai vis-tiek nepasidavė. Kai mūsųose žuvo beveik visi asteikai vyrai, jų vadas Kuatemoкас isakė pasilikusiems slaptai palikti miestą. Tačiau jis, buvusios galingos indenų valstybės paskutinis valdovas, buvo suelptas ir nuteistas pakarti.

Kronikose rašoma, šio didvyrio palaikai buvo pagrobti ir iškilmingai palaidoti. Nurodoma net ir palaidojimo vieta. Tačiau per keletą šimtmečių vis nepavykdavo jo kapo surasti.

1971 m. į Ikskateopaną buvo suorganizuota ekspedicija. Tyrimotojai atidžiai išanalizavo visas legendas, pasakojimus iš kartos į kartą, apie Kuatemoкас gyvenimą ir mirtį, ir nusprendė, kad jo kapas turėtų būti po bažnyčia, kuri buvo pastatyta 1539 m.

Kasant po bažnyčios altorium buvo rasta lentelė su apibukusiu užrašu "Kuatemoкас", o apačioje vyro griaučiai. Taigi antropologiniai duomenys sutampa su senose kronikose aprašyta Kuatemoкас išvaizda. Daugelis Meksikos tyrinėtojų mano, kad tai lengvindino indenų vado kapas.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

American Travel Service Bureau šiais metais yra suorganizavus 11 grupių kelionių į Lietuvą.

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAČIUS RIBOTAS!

5 DIENOS LIETUVOJE (1 diena Kaune)

Kiekvieną Grupę Lydės Prityres Kelionių Vadovas

#1 — Gegužės 26 d. — birželio 10 d.	IS NEW YORKO — \$ 979.00
IS CHICAGOS — \$1098.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 5 naktys Talline, 2 naktys Maskvoje.	
#2 — Birželio 8 d. — birželio 23 d.	IS NEW YORKO — \$1135.00
IS CHICAGOS — \$1254.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 naktys Maskvoje, 6 naktys Romoje.	
#3 — Birželio 23 d. — liepos 8 d.	IS NEW YORKO — \$1126.00
IS CHICAGOS — \$1245.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 4 naktys Talline, 3 naktys Leningrade.	
#4 — Liepos 6 d. — liepos 21 d.	IS CHICAGOS — \$1280.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 7 naktys Romoje.	
#5 — Liepos 14 d. — liepos 29 d.	IS NEW YORKO — \$1135.00
IS CHICAGOS — \$1254.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 5 naktys Talline, 2 naktys Maskvoje.	
#6 — Liepos 27 d. — rugpjūčio 11 d.	IS NEW YORKO — \$1150.00
IS CHICAGOS — \$1269.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 7 naktys Romoje.	
#7 — Rugpjūčio 4 d. — rugpjūčio 19 d.	IS NEW YORKO — \$1135.00
IS CHICAGOS — \$1254.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Talline, 4 naktys Leningrade.	
#8 — Rugpjūčio 18 d. — rugsėjo 1 d.	IS NEW YORKO — \$1150.00
IS CHICAGOS — \$1269.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 naktys Maskvoje, 6 naktys Romoje.	
#9 — Rugsėjo 1 d. — rugsėjo 16 d.	IS CHICAGOS — \$1098.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 4 naktys Rygoje, 3 naktys Maskvoje.	
#10 — Spalio 1 d. — spalio 15 d.	IS NEW YORKO — \$ 929.00
IS CHICAGOS — \$1048.00
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje, 3 naktys Maskvoje.	
#11 — Gruodžio 19 d. — sausio 3 d. — kainos bus paskelbtos vėliau.	
2 naktys Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje, 4 naktys Maskvoje.	

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643 Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikvisti gimines iš Lietuvos padarome reikalaujamus išskvieto dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame lėktuvų bilietus — be jokio papildomo mokesčio.

AIR FARES AND CONTENTS OF THIS ANNOUNCEMENT ARE SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

DETROIT ZINIOS

NUOTAIKINGAS UŽGAVENIŲ BALIUS

Detroito ateitininkai vasario 8 d. Kultūros centre suruošė užgavėnių balių su koncertu ir kartu paminėjo spaudos kiosko, kuris veikia prieš šv. Antano parapijos, 25 metų sukaktį. Virš 300 svečių su gera nuotaika praleido vakarą. Dail. Stasė Smalinskienė gražiai meniškai papuošė ne tik salę, bet ir stalus.

Svečius pasveikino ir vakaro programą pravedė Alfonsas Juška, Detroito ateitininkų sendraugės pirmininkas. Apie spaudos kioską ir apie jo vedėją — modernių laikų knygnešį kalbėjo dr. Jonas Mikulionis. Pažymėdamas, kad Vytautas Čižauskas ne tik ilgus metus tam kioskui vadovauja, bet ir daug laiko sekamadieniais skiria kioske laukdamas lietuviškos knygos pirkėjo. V. Čižauskui už nuopelnus lietuviškai spaudai buvo ne tik padėkota, bet ir įteikta graži dovana — Antaninos Jonynienės vaza. Trumpą žodį tarė ir Vytautas Čižauskas.

Alfonsui Juškai pristačius, koncerto atliko buvusi detroitietė sopranas Violeta Čižauskaitė - Blčiūnienė, jai akompanavo dr. Vytenis Vasyliūnas. Solistė trijų dalių programoje padainavo 9 dainas ir po kiekvienos dainos buvo svečių palydėta nuosirdžiais plojimais.

Po koncerto svečiai buvo pavaišinti tradiciniais lietuviškais valgiais ir šampanu. Šokiams grojo Rimas Kasputis ir Andrius Čerškus.

Vakarą gražiai parėmė lietuviai gydytojai: dr. Raimondas Čerškus, dr. Vytautas Majauskas, dr. Otonas Vaitas, dr. Petras Žemaitis ir kanadietis viešbučio savininkas Vytautas Barisas.

(sln)

TRUMPAI

— Nijolės Vedegetės Palubienės paveikslų parodą ruošia Detroito frontininkės balandžio 26 ir 27 d. Kultūros centre.

— Kun. Kazimiero Butkus oficialų įvesdinimą į šv. Petro parapiją, kurioje jis paskirtas nuo vasario 1 d. klebonu, ruošia L.K. moterų sąjungos 72 kuopa vasario 23 d. Padėkos mišios bus atnaušiamos 10:30 val. šv. Petro bažnyčioje ir po mišių pietūs parapijos patalpose.

— Detroito žurnalistų susirinkimas įvyks vasario 23 d. 12 val. Lietuvių namuose. Bus renkama nauja skyriaus vadovybė.

— Radijo klubo valdybos svarbus posėdis kviečiamas vasario 23 d. 12 val. šv. Antano parapijos patalpose.

— Skautų kalendorius: Kaziuko mugė kovo 9 d. šv. Jurgio sueiga balandžio 27 d. ir abiturientų — debiutančių balius gegužės 3 d. Viskas vyks Kultūros centre.

— Žurnalistų popietė ruošima kovo 2 d. 12:30 val. Kultūros centre (mokyklos patalpose).

— Moterų vokalinis ansamblis, vadovaujamas muz. St. Šližio, dainuos balandžio 20 d. Detroito birutininkų 20 metų sukakties minėjime. Ansamblyje dainuoja: pirmieji sopranai — Bronė Beržanskienė, Aldona Muliolienė, Danutė Petronienė, Aldona Stašaitienė, Vanda Vaitienė, Elena Zubrickienė; antrieji sopranai — Alė Butkūnienė, Ismena Lefkienė, Dalia Navasaitienė, Česlova Pliūrienė, Dana Zielskienė; al-

— Elena Alkevičienė, Valentina Černauskienė, Paulina Heiningienė, Danutė Naujokaitienė, Elena Radienė ir Vanda Rauličienė. Viso 17 daininkių ir labai porcingai pasiskirstiusios trimis balsais.

— Balio 76 skyriaus metinis susirinkimas įvyko vasario 9 d. Kultūros centre. Praėjusių metų protokolą perskaitė jį surašęs Vladas Staškus, pranešimus padarė pirm. Rožė Ražauskienė, išdėtininkas Kazys Srauskas, fin. sekr. Česys Šadeika ir revizijos kom. pirm. Martynas Stonys. Iš pranešimų matyti, kad praėjusio rudens rinkliavoje surinkta 4,300 dol. ir dar rinkliavos proga gauta iš Detroito žurnalistų (popietės pelnas) 380 dol. Į valdybą išrinkti: pirm. Rožė Ražauskienė, vicepirm. Linas Mikulionis, sekr. Vladas Staškus, fin. sekr. Česys Šadeika, išdėtininkas Kazys Srauskas, nariai — Petras Dalinis, Kazys Ražauskas, Vitas Sirgedas. Rev. komisija: Martynas Stonys (pirm.), Kazys Srauskas ir Antanas Sukauskas. Atstovai į organizacijų centrą: R. Ražauskienė, K. Srauskas ir K. Saudargas. Susirinkimui pirmininkavo Vladas Selenis, sekretoriavo Vladas Staškus.

— Vyskupo Motiejaus Valančiaus minėjimo, kuris įvyks gegužės 4 d. Kultūros centre, pagrindinių kalbėtojų pakviestas (ir gautas sutikimas) prof. kun. Stasys Yla. Meninėje dalyje dainuos moterų vokalinis ansamblis vad. muziku St. Šližio. Vysk. Valančiaus spaudos parodėlė ruošia Algirdas Vaitiekaitis ir Valančiaus portretą minėjimui piešia Jurgis Baublys. Minėjimas prasidės pamaldomis 10:30 val. Dievo Apvaizdos bažnyčioje, organizacijos kviečiamos dalyvauti su viešiojimu.

— Kun. Kazimieras Butkus nuo vasario 1 d. arkivyskupijos paskirtas lietuvių šv. Petro parapijos klebonu. Iki šiol kun. K. Butkus čia įvairias pareigas svetimtautių parapijose.

— Ringailė Zotovienė, kuri žiemos sezoną praleidžia Jono Beach, Fla., ten Nepriklausomybės šventės proga vasario 15 d. ruošia savo paveikslų parodą. Be to, ten būdama pamokė skaites tautinių šokių, kurios šoks Vasario 16-tosios minėjime.

— Lietuvos vyčiai paminės šv. Kazimierą kovo 2 d. Ruošia vyčių 27 (Dievo Apvaizdos) kuopa, kartu dalyvaus 102 (šv. Antano) kuopa ir 139 (šv. Petro) kuopa. Mišios bus atnaušiamos Dievo Apvaizdos bažnyčioje 10:30 val., pietūs 12 val. Kultūros centre.

— Dievo Apvaizdos bažnyčios ir Kultūros centro statybos fondui aukoję: Paulius ir Birutė Cečkaitės 250 dol., Jaunius ir Dalia Gilvydžiai 120 dol., Anelė Vidugirienė 100 dol. ir kit po mažiau. Iki šiol 500 aukotojų statybos fondui sudėjo 116.302 dol.

(sln)

SVARBUS PRANEŠIMAS

šv. Petro lietuvių parapijos liturginis komitetas praneša, kad vasario 25 d. 7 val. vak. šv. Petro parapijos salėje yra šaukiamas parapijai priklausančių visų lietuvių ir choristų svarbus susirinkimas, kuriame bus svarstomas tolimesnis choro gyvavimo arba jo paleidimas. Jūsų atvykimas gali pratęsti choroinį gyvėjimą, bet jeigu neatvyksite, tai choras bus paleistas, ir parapija nustos dainuoti lietuvių.

Liturginis komitetas ir choro valdyba

SPORTO MĖGEJAMS

Šį šeštadienį, vasario 22 d., Kultūriniam centre vyks "Sporto vakaras". Visi sporto mėgėjai kviečiami dalyvauti. Pradžia 6:30 vakaro ligi 11 val. Žaisime krepšinį ir tinklinį. Sportinė ap-

James J. Damman Vasario 16-os minėjimo proga pasirašė proklamaciją Michigan senatėje ir įremimą perdavė DLOC atstovams. Iš k. k.: kun. Kazimieras Simaitis, L. T. Governor James J. Damman ir Antanas Sukauskas. Nuotr. K. Srauskas

JO NEGALIME PAMIRŠTI

Pareigingą Balio veikėją prisimins

Žmonės, kurie savo energiją, dvasios ir kūno jėgas, sugebėjimus, poilsio valandas paaukoja savo tautai ir vargo išliktam broliui, negali būti pamiršami. Toks nepamiršiamasis yra ir buvęs Balio centro reikalų vedėjas a. a. kun. Lionginas Jankus.

Jis buvo gimęs 1912 m. vasario 27 d. Pagumerčių sodžiuje, Kėdainių apskrityje. Atlikęs karinę prievolę ir įsigijęs sanitarijos puskarininkio laipsnį, pasimokes Kaune "Pavasario" suaugusių gimnazijoje, įstojo į Telsių kunigų seminariją, kurią baigė ir buvo pašventintas kunigu 1939 birželio 3 d. Tapęs kunigu, ėjo vikaro ir kapeliono pareigas Švėknoje, Skuode ir Kretingoje.

Antrą kartą įsibrovus į Lietuvą raudonųjų gaujoms, paliko Lietuvą ir apsigyveno Vokietijoje. Nuilius bombų ir patrankų griausmams, tuoj įsijungė į lietuvių pastoracinį darbą, į ateitininkų ir skautų religinio auklėjimo veiklą. Atvykęs į Ameriką, pasidavė Los Angeles vyskupo globai, eidamas jam pavestas vikaro pareigas. Iš ten į "pasikolioną" Balio pirmininkas a. a. prel. B. Končius ir pakvietė Balio centro reikalų vedėją pareigų eiti. Tas pareigas jis pradėjo 1958 m. vasario 1 d. ir baigė 1968 m. vasario 4 d., kai mirtis nutraukė jo gyvybę šiul.

Nuo Balio gimtadienio, kuris įvyko 1944.III.25, iki kun. L. Jankaus darbo pradžios jau tas pareigas ėjo penki reikalų vedėjai.

ranga, ypač sportiniai batai pageldautina! Įėjimas laisvas

Irena Sventickaitė, Kovo sporto klubo sekr.

SKAUTŲ VEIKLA

Sekmadienį 12 val. Kultūriniam centre įvyks Gabijos ir Baltijos tautų Vasario 16 progos sueiga. Visos sesės ir visi broliai dalyvauja tvarkingomis uniformomis.

Sesėms primename: ar jau susitvarkėte nario mokesčių? Ar jau atnešėte fantų Kaziuko mugės loterijai?

KALBĖS BEGLYS JŪRININKAS

Prieš kelis mėnesius pastebėta lietuviškoje spaudoje, kad iš Lietuvos pabėgo 28 metų Jonas Stankevičius. Jis gimęs ir augęs Kaune. Baigęs Klaipėdos jūrininkystės mokyklą per 3 metus; specialybė — radijo navigatoriaus. Vėliau tarnavo žvejybos laivuose, vienu metu tarnavo laive "Sovietiskaja Litva".

J. Stankevičius yra sutikęs atsakyti skautų ir skaučių klausimams, dalyvaudamas tunto sueigoje sekm., vasario 23 d. 12 val. Tad kviečiame skautus, tėvelius ir rėmėjus atvykti pasiklausti įdomaus pasnėkesio. Nežmirškite sugalvoti gerų klausimų!

Irena Sventickaitė, Gabijos tauto tautininkės pavaduotoja

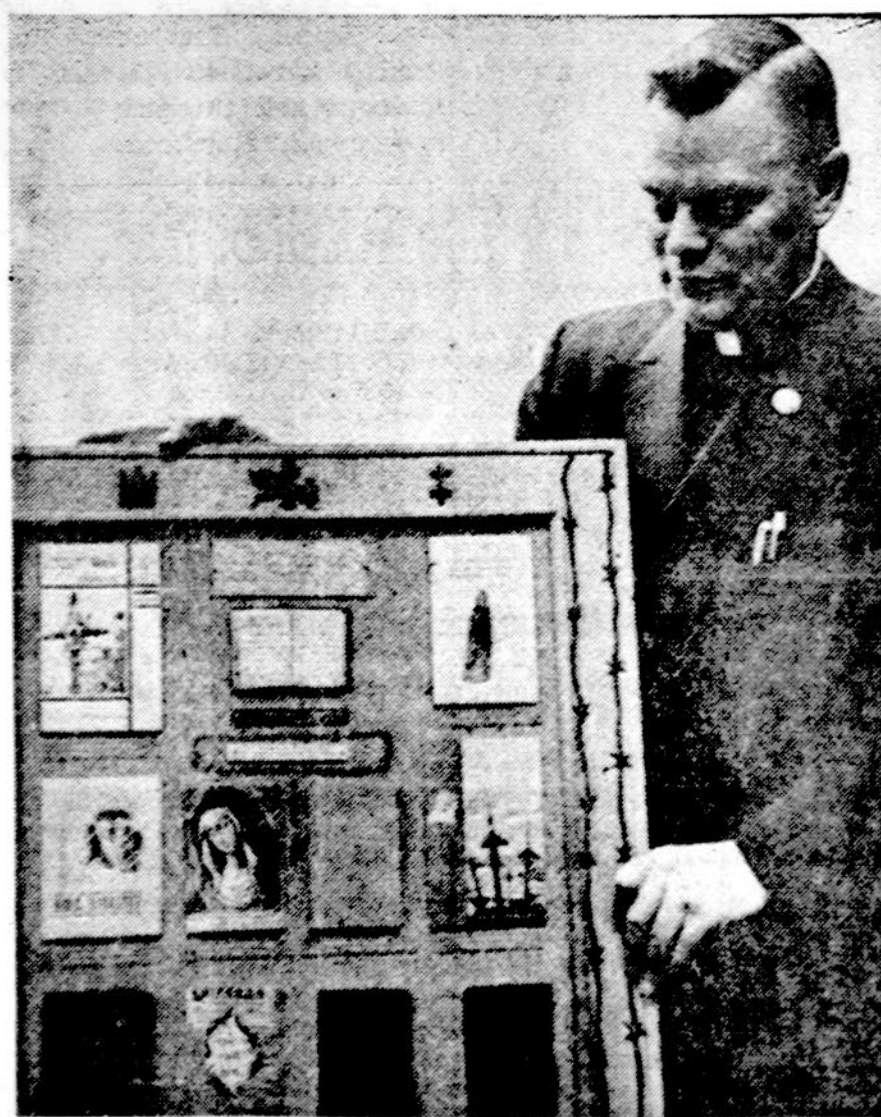
šinių ir dabar negaliu duoti tikro jų skaičiaus. Jo temos — Balio rūpestiai ir darbai, nelaimingųjų vargai, kančios ir aimanos.

Bene visų kun. L. Jankaus nuveiktų darbų vainiku vainikas yra Sibiro kankintų lietuvių sukurta maldų knygelė, pavadinta "Marija, gelbėk mus", kuri kun. L. Jankaus pastangų dėka buvo išspausdinta ir plačiai paskleista lietuvių tarpe. Vėliau toji maldų knygelė, pavadinta "Marija, gelbėk mus" to paties kun. L. Jankaus pastangomis buvo išversta ir atspausdinta šiomis kalbomis: anglų, prancūzų, kinų, olandų, lenkų, italų, ispanų, korėjiečių ir vokiečių. 150 knygelių išsiuntinėjo Amerikos ir Kanados vyskupams, pats sukūręs ir savo ranka įrašė žodžius. Turėjau garbę ir malonumą dalyvauti viename baltininkų suvažiavime, seimu vadinamame, viename centro valdybos ir dviejose direktorių tarybos posėdžiuose, kuriuose tuoj pastebėjau ir įsitikinau, kad Balio širdis ir protas yra centro reikalų vedėjas kun. Lionginas Jankus. Paskutinis su kun. L. Jankum Balio direktorių posėdis buvo Detroito 1967 m. spalio 28 d. Posėdžio išvakarėje nuvykau į aerodromą pirmininko kun. V. Martinkaus ir reikalų vedėjo kun. L. Jankaus pasitikti. Laukiau viduje, prie durų. Kun. Martinkus, rankoje laikydamas portfelį, ilgai nelaukus, pasirodė, o kun. Jankus teko laukti apie 20 min. Atsivyravo jis labai suvargęs, supirktas, vos pavildamas du didžiulius lagaminus. Jo veidas buvo melsvai paraudęs. Atvykus į namus, jis atgavo normalią veido spalvą ir pradėjo juokauti. Sekančią dieną prieš 9 val. buvome Detroito lietuvių namuose. Posėdžiai praėjo sklandžiai, o vakare buvo pobūvis Zuzanai Arlauskaitė Mikšienėi pagerbti, kur kun. L. Jankus parodė savo humanistinius gabumus, o sekandienį šv. Antano parapijos bažnyčioje atnaušavo šv. Mišias ir pasakė puikų pamokslą.

Kai po trijų dienų viešnagės vežiau jį į aerodromą, jam pasiūliau būtinai paimiti vasarą atostogų ir atvykti pas mane į vasarnamį, kur tik žuvasim, maudysimės ir taisydimės sveikata. Jis mano pasiūlymą priėmė. Deja, negailestinga mirtis mūsų planams pastoję kelią.

K. Jurgutis

Prieš 40 metų pirmoji padėjo jį mūšy kuriamą banką 50 dolerių mano mylima mergina, vėliau 150 dolerių jos draugė, po jos, 15 dolerių mano draugas, po jų ir aš pats padėjau 5 dolerius. Taip ir išaugo šita didžiulė finansinė įstaiga, — paaiškino mūšinio banko prezidentas.

Kun. Lionginas Jankus prie vitrinės, kur sudėtos Sibiro lietuvių maldaknygės laidos įvairiom kalbomis. Aukštai viduryje — maldaknygės originalas. Ši vitrina buvo įstatyta pasaulinės parodos Vatikano paviljone 1964-66 metais New Yorke. Nuotr. V. Maželis

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1975 m. vasario m. 20 d.

5

MŪSŲ KOLONIJOSE

Rockford, Ill.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Rockfordo lietuviai minės Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį vasario 23 dieną. Pamaldas atnaušaus kun. A. Tamoliūnas šv. Petro ir Povilo bažnyčioje 12 val. Po pamaldų iškilmingas minėjimas Lietuvių klubo salėje, 716 Indiana Ave.

Dienai pritaikytą žodį tars šaulių vadas V. Išganaitis. Programą atliks Chicago šauliai ir Rockfordo jaunuoliai S. Rutkauskas, O. Getspudaitė, M. Getspudaitė ir R. Polikaitis. Po programos — pietūs.

Dalyvaukime visi, prisidėkime savo darbu ir pinigine auka, nes tai kiekvieno lietuvio pareiga. Visos šio minėjimo išlaidos bažnyčioje ir salėje bus filmuojamos, kad liktų praeities prisiminimai.

Visus kviečia gausiai dalyvauti A.L.T. Primename, kad tą dieną pasukamas laikrodys, todėl prašome nesivėluoti.

Altos valdyba

Hartford, Conn.

KAZIUKO MUGĖ

Hartfordo skautai ir skautės ruošia tradicinę Kaziuko mugę kovo 9 dieną šv. Trejybės bažnyčios svetainėje. Atidarymas įvyks apie 10 valandą ryto, tik pasibaigus lietuviškom šv. Mišiom.

Mugėje svečiai turės progą įsigyti įvairių skautų ir skaučių darbų, Kulpienės gintaro išdirbinių, Alksninių lempų, lietuviškų knygų bei plokštelių ir pasigrožėti p. Jankausko dailės darbais. Taip pat bus proga pasivaikinti lietuviškais pietumis ir namuose keptais skanėstais. 12 val. vyks skautų ir skaučių iškilminga sueiga. Visi Hartfordo ir apylinkių lietuviai yra nuosirdžiai kviečiami apsilankyti šioje Kaziuko mugėje. L.S.

Waterbury, Conn.

BALFO VAJUS

Waterbury Balso skyriaus valdyba, padrąsinta waterburiečių nuosirdžiu atsiliepimu ir gausiomis aukomis vykdančioms pėnųkštį vajų, skelbia ir šiemet Balso piniginį vajų, kuris bus vykdomas visą gavėnios laikotarpį. Waterburiečiai visada buvo ir yra nuosirdžiai jautrūs šalpos darbai. Nuo Balso įsikūrimo, jų pagalba vargan ar nelaimėn patekusiam tėvynei jau vertinama tūkstančiais svarų rūbų ir tūkstančiais dolerių. Jie laikosi principo — geriau duoti, nei prašyti. Tikimasi, kad ir šį vajų waterburiečiai sutiks su jiem įprastu nuosirdumu, jų labiau, kad baltinės veiklos reikš

mė ir šiandien ne tik nesumažėjo, bet net padidėjo. Skyrmas, kad ir menkiausias dalies sąvųjų išteklų ligos, vargo ar nelaimės prispaustam broliui, sesei išryškina ir įprasmis ir gavėnios laikotarpio rimti.

Vajų vykdo ilgametė skyriaus valdyta, kurią sudaro: J. Brazenas, J. Muraška, L. Kuzmickas, J. Valkauskas ir V. Vaitkus — knygynas "Spauda". Neabejojama, kad kilnų aukų rinkimo darbą waterburiečiai pasitiks maloniai ir dosniai.

J. Br-kas

KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖ

Maldos savaitė už krikščionių vienybę Paryžiuje buvo užbaigta iškilmingomis pamaldomis Notre Dame katedroje, kuriose dalyvavo įvairių krikščioniškų bažnyčių atstovai. Pamaldų metu tartame žodyje Paryžiaus arkivyskupas kard nolas Marty pažymėjo, jog krikščionių susivienijimo ir susitaikymo reikalingas ypač gvyai jaučiamas dabartiniais laikais, kai žmonės vien savo pastangomis neįstengia pašalinti visuomeninio ir asmeninio gyvenimo įsigalėjusios netvarkos, kai žmonijos pažangą trukdo prispauda, socialinis neteisėtumas, netolerancija. Pasaulio negerovėm pašalinti reikia Kristaus pagalbos. Kristaus Evangelijos dvasioje visi krikščionys sutartinai turi kurti naują ir geresnį pasaulį.

Kiekvienam lietuviui būtinai gyvos:

LIETUVIŲ POEZIJOS ANTOLOGIJA \$7.00

LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA I dalis \$6.00

LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA II dalis \$10.00

Siuose trijuose Lietuv. Knygos klubo leidiniuose surinkti pagrindiniai, kad ir ne visi, lietuvių beletristai ir poetai, pradedant Motiejum Valančium bei liaudies nežinomais poetais ir baigiant Kaziu Almenu bei Algirdu Landsbergu

Sis gražus, kietais viršeliais knygų rinkinys, apima didžiulą mūsų literatūros kūrėjų ir todėl privalomas kiekvienai lietuviškai šeimai, kuri didžiuojasi savo tautos atstiekiniais

Knygos gaunamos "Drauge" illois gyventojai prie knygos kainos turi pridėti 5 proc. mokesčius

Dr. V. Sruogienės

LIETUVOS ISTORIJA

šiuo metu vienintelė ir nieku nepakeičiama mūsų krašto istorijos knyga visoms liuanistinėms mokykloms ir namams Čia Lietuvos praeitis apžvelgiama nuo seniausių priešistorinių laikų iki mūsų dienų. Knyga gausiai iliustruota paveikslais, istorinių šaltinių ištraukoms, aprūpinta žemėlapiams, gerame popieriuje kietuose apdaruose. Kaina — \$6.00. Knyga išleido laikraščio knygų leidykla Terra

Užsakymus ir pinigų siųskite adresu:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Jaunuliška Lietuva ano meto jaunulių išgyvenimuose

ANAPILIO PAPĖDĖJE

Karolė Pažeraitė

Siame romane aprašo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo metus 1918-1922 mokslus eliančio jaunimo nuotakose, atskleidama mūsų atmintin daug žinomų ir nežinomų asmenų.

Knyga kainuoja \$5.00. Gaunama "Drauge" ir pas mūsų spaudos platintojus.

PETRAS PUTRIUS

Dažo — Dekoravimas — Taiso Kambarius Verandas Garažus — "Plaster Board" Vieni rūbų grindų ir sienų plytelės.

18502 Maplewood, Livonia, Mich. 48152 Tel. 478-6779

Svč. M. M. Gimimo parapijos Chicagoje mokyklos mokiniai mini Vasario 16-ją. Choru vadovauja Vyt. Gu-tauskas.

CHICAGOS ŽINIOS

L. R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE 160-toj KUOPOS

L. R. K. S. A. 160 kp. metinis susirinkimas įvyko vasario 9 d. parapijos mokyklos patalpose. Pranešimus apie kuopos veiklą padarė valdybos nariai. Iš pranešimų paaiškėjo, kad nežiūrint narių pasyvumo lankyti kuopos susirinkimus, kuopoje yra 94 nariai. Fin. sek. F. Sereičiko pranešimu, kuopos nariai tvarkingai kooperuoja. Jo rūpestingumo bei tvarkingumo dėka, džiaugiasi ir kuopos išdėstymą K. Bertuzienė. Būdamas pareigingas, elgiasi taupiai. Tam pritaria ir valdyba, todėl iš kuklių kuopos santaupų susirinkimui paskyrė aukų Brighton Parko parapijai, kurioje vyksta susirinkimai; Brighton Parko lituanistinei mokyklai, liet. radijo valandėms ir Altai. Prie kuopos veiklos prisideda kuopos dvasios vadas kun. dr. V. Bagdanavičius ir kiti v-bos nariai. Buvo perskaityti gauti raštai: Am. Liet. R. K. federacijos, tos pat federacijos Chicago apskr. ir Am. Liet. tarybos, Chicago sk. Numatyta siųsti atstovą į A.L.R.K. Fed. Chicago apskr. susirinkimą kovo 2 d. Svarstyta naujų narių verbavimas. Perrinkta v-ba 1975m.: dvasios vadas kun. Vyt. Bagdanavičius, pirm. St. Juras, fin. sek. F. Sereičikas, prot. sek. J. Jakubka, išdin. K. Bertuzienė ir išd. globėjai Br. Rusteikienė ir St. Kie-la. V-ba įgaliojama, pasitraukus kuriam nors v-bos nariui, parinkti iš kuopos narių. Išskel-tas, atsiradusios spaudos pusla-piuose 154 kuopos klausimas, kurios niekad Chicagoje nebuvo. Nutarta išsiaiškinti su eg. direktorium, jam parašant raštą. Taip pat nutarta užklausti direktorius dėl imponantiškos aukos, kurią skyrė Direktorių taryba, kas atžymėta "Annual Report To Insur. Depart. of Pennsylvania" už 1973 metus. Aptarti reikalai. Nutarta kvies-ti kuopos susirinkimą 1975 m. balandžio 6 d. parapijos mokyklos patalpose. Šv. Mišios už mirusius narius buvo atlaikytos dvasios vado kun. V. Bagdana-vičiaus vasario 2 d. Tėvų Mari-jonų koplyčioje.

Susirinkimas praėjo darbin-goje nuotaikoje ir pasiryžta pa-gyvinti veiklą 1975 metais.

Koresp.

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ KANDIDATAS

Marquette Parko lietuviai balsuotojai seniai turėjo tokia gerą progą išrinkti lietuvių į 15-tojo wardo aldermanus. Demo-kratų partija išsikovoję lietuvių kandidatą ir dabar lietuviams yra proga parodyti, kaip jie vertina pasitaikiusią galimybę. Ne vienas kalba, kad lietuvis už lietuvių. Vasario 25 d., rinkimų dieną, Marquette Parkas galės parodyti, kiek vienybės yra lie-tuvių tarpe. Demokratų partija pristatė gerą, prityrusį lietuvių Kenneth Jaksy asmenyje.

Ken. Jaksy lankė Gimimo pa-rapijos pradinę ir Sv. Ritos auktesniąją mokyklą. Jis bai-gė DePaul universitetą ir po to atliko prievolę JAV kariuome-nėje. Lankydamas mokyklą jis

pasirūpino sporte ir buvo krepš-ininkų žvaigždė ir buvo pripa-žintas Chicago miesto ir Illi-nois valstybės pažiba (1952).

Baigęs universitetą, Jaksy pradėjo savo karjerą politikoje veikloje ir turėjo įvairias parei-gas Chicago miesto valdyboje. Ken Jaksy yra Lietuvos Vy-čių narys, dalyvauja Amerikos Lietuvių Sporto sąjungos veik-loje.

Marquette Parko balsuotojai turi progą išrinkti parapijos ir apylinkės auklėtinį. Retai yra tokių atvejų. Visa Chicago ste-bės, kaip Marquette Parko lie-tuviai remia savo kandidatą, sa-vo žmogų.

Marquette Parko gyventojai turėtų balsuoti ir už Richard J. Daley. Lietuviai neturėtų už-

Kenneth Jaksy, kandidatas į alder-manus

miršti balsuoti vasario 25 d. Jei ši kartą nebalsuos už Ken. Jak-sy ir Richar Daley, tai gal ne-pasitaikys daugiau panašių ge-rų progų. Balsuokite už visus demokratų partijos kandidatus. — P.

KONKURSAUS MOKSLEIVIAM

Illinois pradžios ir aukšt. mo-kyklose paskelbtas konkursas parašyti rašinį, 150-200 žodžių, apie JAV nepriklausomybės pa-skelbimo reikšmę. Pirmą premi-ja 1,000 dol., dvi kitos po 500 dol. valstybės bonais.

IKLIUVO ŠELPIAMOJI

Linda Taylor, 40 m., kuri kal-tinama apgaulingu būdu iš val-dinės šalpos išėmusi net dau-giau kaip 150,000 dolerių, an-tradienį pasidavė kriminaliniam teismui Chicagoje.

UŽPULTOJI ATSIGYNĖ

Kai Annette Walker, 22 m., su savo 3 m. sūnumi ir su kai-mynų 18 mėn. kūdikiu važiavo į pietus Jackson Parko pakeltu traukiniu, penkiolika minučių ją plūdo, išmušė iš rankų jos turėtą krepšelį su kukurūzais, griebė už apsiausto ir išplėšė sagą. Moteris šaukėsi dviejų vyrų keleivių ir šoferio pagal-bos, bet niekas nepadėjo. Nedo-

A. + A. DR. SOFIJAI ŠIMOLIŪNIENEI mirus,

jos sesutei, mielai mūsų mokytojai ELENUTEI GRIGIS-KAITEI nuoširdžiai užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

Buvę Kauno IV Gimnazijos mokiniai —

V. Balukienė, S. Kelečienė
R. Kreivėnienė, D. Krumplienė
J. Gvildys, V. Strikas, G. Pauliukaitis

A. + A. JUOZUI SAKAVIČIUI mirus,

žmoną JULIJĄ, dukteris DANUTĘ ir BIRUTĘ su šeimomis ir marčią NIJOLĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Juozas ir Rasa Orentai
Algis ir Genutė Rudžiai

A. + A. BRONIUI VASIUI mirus,

jo žmoną VALĘ ir sūnų ARONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

Stasė ir Julius Norkai
Linda ir Algirdas Norkai

A. + A. PRANUI LIAUGAUDUI mirus,

jo žmoną GENĘ, sūnų ALGĮ su šeima ir dukrą VIDĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Alexandra, Paul ir sūnus
Eugenijus Grižas

rėlis jai net klindė išlipti iš traukinio. Tada ji išsiėmė revol-verį ir persovė užpuolėją James Sinclair. 34 m., gyvenantį 1751 E. 67 St., Chicagoje. Ginklą ji nešiojosi nuo to laiko, kai nese-niai buvo sumušta ir apiplėšta. Persautasis sveiksta, o moteris nepakaltinta.

BRANGSTA MOKSLAS

Chicago universitetas pake-lia mokesčių už mokslą. Vieton ankščiau mokėtu 3,000 dol. už mokslo metus reikės mokėti 3,210 dol., o studijuojantieji mediciną vieton 3,210 dol. me-tams mokės 3,420 dol.

BALSAVIMAI JAU ČIA PAT

Vadinamieji pirmieji balsavimai, kada bus galutinai parenkami kandidatai paskutiniams rinki-mams, įvyks Illinois valstijoje vasario 25 d. Sudarytas specia-lus advokatų ir investigatorių štabas budėti, kad viskas vyktų teisingai.

ATPIGINO GELEŽINKELĮ

Amtrak geležinkelio bilietas iš Chicago į Milwaukee buvo 5.50 dol. Dabar atpigintas iki 4.75 dol.

ZUVO GAISRE

Degant keturių aukštų namui 2711 N. Albany, apdegęs ir dū-mų nutroškintas mirė 75 m. amžiaus vyras Teddy Wenglen-ski.

LAISKAI "DRAUGUI"

PATIKSLINIMAI

Š. m. vasario 11 d. "Draugo" 35 nr. Vladas Petrauskas, atsi-liepdamas į š. m. sausio 20 d. "Draugo" nr. 16 paskelbtą Se-vul (piliesnis pavadinimas bū-tų "Š. Uralo Sverdlovsko sri-ties Severouralsko") koncent-racijos stovyklose buvusiųjų są-rašą, savo laiške "Draugui"

Maža lietuviška dovana

Visuose lietuviškuose namuo-se turėtų būti lietuviška vėlia-va. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašo-mojo stalo. Galima ir net pada-ryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukes, kad Lietuvos vėlia-va plevėsotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po \$1.50, (reikia pridėti 8 centus mokesčių ir 25 centus už per-siuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųski-te "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

A. + A. DR. SOFIJAI ŠIMOLIŪNIENEI

mirus, jos mielą sesutę ELENĄ GRIGISKAITĘ, STA-SĘ ir PETRĄ PETRUSAIČIUS, VL. ŠIMOLIŪNĄ ir kitus gimines čia ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

S. Z. Lukauskai
O. V. Kazemėkaičiai
F. L. Pliueros
B. J. Grimsčiai
Br. Mataitienė
T. M. Tamulėnai

A. + A. ZOSEI ANTANAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, gilų liūdesį ir skausmą išgyvenan-čius — jos seserį DOMUTĘ VALANTINAITĘ ir brolio sūnų VYTAUTĄ VALANTINĄ su žmona — nuoširdžiai užjaučiame.

Kleopatra Leseckienė
Izabelė Norušienė
Malvina Veleckienė
Ignas Serapinas

A. + A. BRONIUI MACEVIČIUI mirus,

žmoną MARIJĄ, dukras IZOLDĄ ir VITĄ, sūnų NARI-MANTĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Birutė ir Stasys Židonai

A. + A. BRONIUI MACEVIČIUI mirus,

žmonai MARIJAI, dukroms VITAI ir IZOLDAI, sūnui NARUI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžiai užuojautą ir kartu liūdime.

Ričardas ir Stasė Estkai
Aldona ir Valė Rumšai

Netikėtai mirus

A. + A. PRANUI LIAUGAUDUI,

siunčiame užuojautą žmonai EUGENIJAI, dukrai VI-DAI, ir sūnui ALGIUI su šeima.

Vladas Kulvelis
Aldona ir Antanas Paškus
Birutė ir Viktoras Veseika

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1975 m. vasario m. 20 d.

7

klausia "Kuris Jurgelis"?

Pirmos bolševikų okupacijos metu, 1941.VI.14, į Sibirą išvež-tas tik ilgas metus įvairiose ap-skrityse buvęs apskrities virši-ninkas Mečys Jurgelis (L. E. X. 129 rašoma "Jurgelis"). Išvež-tas iš Kauno su šeima: žmona Joana, d. Juozo, 41 metų; duk-tė Danutė, gim. 1922 m., stu-dentė. Tad toje stovykloje tu-rėjo būti tik Mečys Jurgelis. Kito Jurgelio išvežtųjų kartote-

koje nėra.

Š. m. vasario 12 d. "Draugo" nr. 36 "Ok. Lietuvoje mirė du kuniga." pažymėta, kad kun. Stanislovas Mikelkevičius buvo gimęs 1897 m., kunigu įšventin-tas 1912 m. Gimimo data klai-dinga. Būdamas 15 metų am-žiaus kunigu negalėjo būti į-sventintas. Vėliau buvo gimęs 1889 m. (Matas Raišupis, "Da-barties kankiniai", 1972 m., psl. 414).

L. Kerulis

JUOZUI SAKAVIČIUI mirus,

jo žmoną STASĘ, mūsų mielą bendradarbę Mar-shall Fielde, dukteris BIRUTĘ, ALDONĄ ir kitus ar-timuosius nuoširdžiai užjaučiame.

B. Beleskienė
J. Janulevičienė
A. Grincevičienė
N. Kairienė
V. Lapėnienė
P. Masilionienė
M. Placienė
O. Remeikienė
B. Rygertienė
A. Šarkienė

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

TRYS MODERNISKOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GRevehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIRSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3 9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

8307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŲ

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6872

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

8354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

APYLINKINIAI MUS

× Vysk. Antanui Deksnui, atvykusiam iš Europos ir laikiniam Lietuvos nepriklausomybės šventės pamaldas Šv. Kazimiero par. bažnyčioje Gary, Ind., buvo proga susitikti su radijo programų vedėju Irving Lewin. Radijo vedėjas į juostą įrašė su vysk. A. Deksnui pasikalbėjimą, kurį transliuos vasario 21 d. 8:05 val. ryto ir 6:05 val. AM banga 1230.

× LB Marquette Parko apylinkės ruoštas vakaras vasario 22 d. dėl techninių kliūčių atidedamas vėlesniam laikui.

× Skautininkų draugovės sueiga įvyks vasario 23 d. (ne: 25 d.) Jaunimo centro mažojoje salėje. Sueiga prasidės 9:30 val. r. šv. Mišiomis, minint buv. vyr. sk. J. Vaičiūnienės mirties metines. Visos skautininkės kviečiamos dalyvauti.

× Prelatas D. A. Mozeris sukalbės invokaciją per LB Brighton Parko apylinkės ruošiamą Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo akademinių minėjimą, vasario 23 d., 3 v. p. parapijos salėje.

× Dail. Ant. Petrikonis, Marquette galerijos savininkas, sutiko įeiti į Čiurlionio galerijos globos komitetą.

× Akademikų skaučių Literatūros būrelis susirinkimas įvyks šiandien, ketvirtadienį 7:30 val. vak. pas t. n. Dangulę kviklyje, 5747 So. Campbell Ave. Kviečiami dalyvauti ASD, korp. Vytis nariai ir filialistai.

× "Dziennik Związkowy" rašo, kad sol. Stefan Wikic, kuris dainuoja ir lietuvių opere, sunkiai serga ir guli Pasavant ligoninėje prie Superior ir Fairbanks gatvių. Nepasakyta, kuo serga, bet ligonio net neleidžiama lankyti nei skambinti.

× Bronė Martin, Hot Springs, Ark., dėkodama už korteles, prisiuntė 7 dolerių auką. Ačiū.

× Vladas Staškus, Detroit, Mich., aukojo "Draugui" 7 dolerius. Dėkojame.

× Už a. a. Dr. Marijos Misevičūtės - Vakselenės sielą jos penkerių metų mirties sukaktį šv. Mišios bus vasario 23 d., sekm., 10 val. ryto Marijonų koplyčioje (6336 So. Kilbourn Ave.). Vėlonės šeima artimuosius ir pažįstamus prašo pamaldose dalyvauti arba už jos sielą pasimesti.

× Dail. Vida Krištolaitytė New Yorko lietuvių Kultūros Zidinyje (341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.), vas. 22-23 d. dalyvauja Vas. 16-sios parodoje su šešiais aliejiniais tapybos kūriniiais, kuriuos bus galima įsigyti parodos metu. (pr.)

× Dr. Jadvyga ir dr. Viktoras Dubinskai, būdami kasmetiniai Lietuvių Operos darbų mecenatai, ir šiemet atsiuntė mūsų Operos valdybai 150 dol. čekį. (pr.)

× Chicago's Lietuvių Opera praneša, kad Donizetti "Meilės Elikso" operos spektakliu bilietai sekandį savaitę jau bus gaunami Marginiuose. Operos spektakliai įvyksta bal. 19, 20 ir 26 d. d., Marijos mokyklos auditorijoje. (pr.)

× Paulina Dambraskienė - Sabaliauskaitė gyvenusi South Haven, Michigan, mirus vyrui Edvardui Dambraskui, persikėlė gyventi pas seserį Viktoriją Orentienę, 6634 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-2922. (sk.)

× "Draugo" atkarpoje šiandien pradėdama spausdinti Nerimos Narutės novelę "Sąžinė", kuri eis tik kelias dienas.

× V. Mišelskis, Lietuvos žydų klubo Chicagoje pirmininkas, atsiuntė laišką, kuriame džiaugiasi Vasario 16 švente, pažymėdamas: "Aš kaip Lietuvos žydai, didžiuojuosi tuo paveldėjimu, kurį įgijau savo jaunatvėje Lietuvoje. Vasario 16 d. proga priimkite mano geriausius linkėjimus, reikiant vilti, kad taika ir savitarpis supratimas valdys ateities kelius tautų tarpe".

× Danutė Šlenienė, "Giedros" kultūrininkų būrelio pirmininkė, ir Emilija Vilimaitė, "Giedros" visuomenininkų būrelio pirmininkė, talkininkauja Čiurlionio galerijos surengtoje jungt. liet. dailininkų parodoje. Jos suorganizavo giedrininkės budėti parodos metu. Paroda vyksta Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Uždarama vasario 23 d. vakare.

× A. Pilipavičius, Juno Beach, Fla., mums prisiuntė sveikinimus, prenumeratos mokėstį ir 7 dolerių auką. Dėkui.

× A. a. Justinas Mackiewicz, Standard Federal taupymo bendrovės, direktoriato pirmininkas mirė užvakar, vasario 18 d., vakare Hinsdale, Ill., ligoninėje po ilgesnės ligos. Vėlonis ilgas metus pirmininkavo bendrovei, kuri prasidėjo kaip parapiinė Aušros Vartų par. apylinkėje ir vėliau išaugo į turtingą banką Brighton Parko apylinkėje. Plačiau pranešime apie jo mirtį.

× Didelis užmojis patikėtas išsivijai. Realizuokim režisieriaus Jono Jurašo okupanto uždraustus pastatymus ir naują jo kūrybą laisvajame pasauly. Pavieniai ir organizacijos skiriami savo duoklę, sumas pasiūsdami šiais adresais: Chicago Savings and Loan Association, 6245 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636 — Jonas Jurašas Fund., sąskaitos Nr. 70353-6, ar Jurašo kūrybnei veiklai remti komiteto įdininkei Zitai Visockienei, 3122 W. 84 Place, Chicago, Ill. 60652 (pr.)

× Ledo iškyla. Kas norėtų pačiuoti privačioje čiužimo salėje, Willow Ice Chalet LTD, 8300 Wolf, Willow Springs, Ill. (Wolf and McCarthy Rd.), kovo 9 d. sekmadienį, nuo 10:30 ryte iki 12:30 p. p., jau dabar registruokite tel.: PR 8-2709, kur gausite smulkesnes informacijas. Organizuoja Pr. Dielininkaičio moksleivių ateitininkų kuopa. (pr.)

× Lėdo iškyla. Kas norėtų pačiuoti privačioje čiužimo salėje, Willow Ice Chalet LTD, 8300 Wolf, Willow Springs, Ill. (Wolf and McCarthy Rd.), kovo 9 d. sekmadienį, nuo 10:30 ryte iki 12:30 p. p., jau dabar registruokite tel.: PR 8-2709, kur gausite smulkesnes informacijas. Organizuoja Pr. Dielininkaičio moksleivių ateitininkų kuopa. (pr.)

× Lėdo iškyla. Kas norėtų pačiuoti privačioje čiužimo salėje, Willow Ice Chalet LTD, 8300 Wolf, Willow Springs, Ill. (Wolf and McCarthy Rd.), kovo 9 d. sekmadienį, nuo 10:30 ryte iki 12:30 p. p., jau dabar registruokite tel.: PR 8-2709, kur gausite smulkesnes informacijas. Organizuoja Pr. Dielininkaičio moksleivių ateitininkų kuopa. (pr.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai.

Mutual Federal Savings 2212 West Cermak Road. Telefonas VT 7-7747 (sk.)

× Juozas Zvynys patyręs Income Tax pldytojas, greitai ir tvarkingai užpildys jūsų Federal ir State Income Tax. Kreipcis visomis dienomis, neįsiskiriant ir sekmadienį, nuo 8 val. ryto iki vėlaus vakaro. 7259 S. Francisco Ave. Telef. PR 6-1349 (sk.)

× Kun. J. Prunskij Chicago's aukštesnioji lituanistinė mokykla pakvietė šeštadienį, kovo 1 d., 1 v. p. p. keturioms klasėms paašinti apie spaudos reikšmę ir painformuoti apie Lietuvos periodinius leidinius.

× Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės šauliai-lės uniformuoti vasario 23 d. 7:45 val. rytą pagal naują laiką renkasi Jaunimo centre išvykai į Rokfordą.

× Jonas Valaitis, Chicago, Ill., yra nuolatinis "Draugo" redaktorius. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo 15 dolerių auką. Labai ačiū.

× Zurn. Zigmąs Umbražinas, skatys pagrindinę paskaitą, tema: "Viduriniai rymai — vaizdai ir nuotaikos". Inžinierių ir Architektų sąjungos susirinkime vasario 21 d., penktadienį, 7:30 val. vakaro, Lietuvių Tautinuosės namuose. Įdomi šių dienų temos paskaita bus pajavinta skaidrėmis ir pasidalinimu žurnalisto kelių įspūdių po žydų ir arabų kraštus.

× Halina Dilienė, Chicago, Ill., žinoma visuomenės veikėja, lietuvių protestantų darbuotoja, atnaujindama prenumeratą prisiuntė dar ir auką. Labai ačiū.

× Aukų po 5 dolerius prisiuntė: Bonifacas Mlašius, Chicago, M. Paliokienė, Chicago, Juozas Grauzinis, Chicago, Emil. J. Mišius, Chicago, Teodoras Gečas, Chicago, Jonas Ivinskis, Chicago. Labai ačiū.

× Aukomis po 5 dolerius savo dienraštį parėmė: Jurgis Apanavičius, Cleveland.

Valerian F. Radys, Beverly Shores.

Agnietė Pračkaila, Cicero, Pranė Skruodys, Cicero, Stella Sheputis, Cicero. Visiems nuoširdžiai dėkojame.

× Genovaitė ir Jonas Malioriai, Continental restorano savininkai Bridgeporte, įvertindami Pirmyn choro kultūrinį darbą paaukojo antrą 100 dol. padėti operetės Meilės dainos pastatymui, kuris įvyks kovo 1 ir 2 d. Maria salėje. Bilietai gaunami Marginiuose. (pr.)

× LB Cicero apylinkės metinis — visuotinis narių susirinkimas įvyks parapijos salėje, vasario 23 d., sekmadienį, 12 v. Visi Cicero lietuviai prašomi kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Pirm. A. Markelis (pr.)

× Manigrdas Motekaitis

akompanuos Nerijai Linkevičiūtei ir Bernardui Prapuoleniui, kurie atliks meninę programą "Laiškų Lietuviams" jubiliejinės šventės proga vasario 23 d., sekmadienį, 4 val po pietų Jaunimo centre. Po meninės programos bus iškilinga vakarienė ir turtinga loterija, kur bus galima laimėti puikius M. Stankūnienės ir A. Petrikonio paveikslus, N. Bursteino dovanotus kailius, A. Lingio dėžę šampano ir kt. Taip pat prieš meninę programą bus įteiktos premijos konkurso laimėtojams. Nesivėluokite — norime pradėti punktualiai. (pr.)

Chicago's Marquette Parko šv. P. M. Gimimo parapijos mokyklos mokiniai šoka Vasario 16-sios minėjimo metu. Nuotr. A. Gulbinsko

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JAUNIMO KONKURSO REZULTATAI

Praeitų metų spalio 15 d., Vidurio Vakarų apygarda išsiuntinėjo visoms apygardos sienose esančioms, lituanistinėms mokykloms raštą, skelbiantį rašinių konkursą. Buvo nurodytas terminas, temos, amžius ir premijų dydis. Pasibaigus terminui, buvo gauti atsakymai iš penkių lituanistinių mokyklų: Dariaus Girėno, Gary Ind'anos, Lemonto, Marquette Parko ir Melrose Parko. Iš viso buvo prisiūsta penkiasdešimt du rašiniai. Buvo sudaryta komisija iš: Zinos Katiliškienės, Ramojaus Vaičio ir Gedimino Indreikos. Jie, perskaitę visų darbų, padarė tokį sprendimą:

I grupė. 8—10 metų amžiaus.

Tema "Mano tėvynė Lietuva".

I premija (50 dol.) teko Grybui — Ramonai Bielskytei, Marquette P. l. m., II prem. (30 dol.) teko Mėnuliui — Algirdui Sedoniui, Dariaus Girėno, III premija (20 dol.) teko Nemunc Bangai — Ritai Stukaitei, Marquette P. l. m.

II grupė. 10-12 metų amžiaus.

Tema "Vasario 16 reikšmė".

I premija Pelytei — Renatai Bielskytei, Marquette Parko lit mokykla, II premija Papatė Ziedui — Darui Polikailiui, Marquette P. l. m., III premija Tomui Stankevičiui, Melrose Parko lituanistinė mokykla.

III grupė. 12-14 metų amžiaus.

Tema "Kaip aš galiu padėti atgauti Lietuvai laisvę".

I premija Živilei — Ramintai Jautokaitei, Marquette P. l. m., II premija Laisvei — Alei Jonušaitėi, Marquette Parko lit mokykla, III premija Vaidilutei — Ramunei Tričiūtei, Marquette Parko l. m.

IV grupė. 14-16 metų amžiaus.

Tema "Kalantos ir Kudirkos auka".

I premija nepaskirta, nes komisija jai nerado kandidato, II premija Šviesai — Vilijai Jakaitytei, Lemonto lituanistinė mokykla, III premija Lapei — Ravi Kamantaitėi, Lemonto lituanistinė mokykla.

Pirmosios premijos įteiktos Jaunimo Vasario 16 minėjimo metu, dalyvaujant Simui Kudirkai, 1975. II. 14. Jaunimo centre. Kitos premijos bus įteiktos mokyklose. Yra ir daugiau gerų rašinių. Jų autorius Apygardos valdyba atitinkamai atžymės. Padėka visiems prisidėjusiems prie konkurso.

J. Plačas

TAUTVILA

Juozas KRALIKAUŠKO romanai

Tai yra knyga apie žmogų, kuris savo tėvynėje yra laikomas priešu.

Apilankas Ados Korskaitės Sutk. vienas. Kaina 4 dol.

Gaunama Drauge ir pas pintojus.

VASARIO 16-JO MARQUETTE PARKO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Vasario 14 d. Marquette Parke šv. P. M. Marijos Gimimo parapijos lituanistinė mokykla gražiai atšventė Vasario 16-tos minėjimą. Į parapijos salę susirinko ne tik lituanistinės mokyklos, bet ir visos parapijos mokyklos mokiniai, seselės, mokytojai ir daug tėvų. Mokyklos vedėjas P. Razminas susirinkusiems tarė sveikinimo žodį. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Sveikino klebonas kun. A. Zakarauskas, kuris skatino mokyti lietuvių kalbą, ne užmiršti savo tėvų krašto Lietuvos ir prisidėti prie Lietuvos laisvinimo. Žodį tarė parapijos mokyklos vedėja seselė M. Edu-

šv. P. M. Gimimo parapijos mokyklos vedėja seselė Eduarda kalba Vasario 16-sios minėjime. Nuotr. A. Gulbinsko

arda, ji pasigėrėjo lietuvių kalbos gražumu, lietuviškų tradicijų kilnumu ir skatino lietuvių nepamiršti savo tėvų kalbos. Meninę programą pravedė Laura Linaitė, VIII-to sk. mokinė. Programa pradėta Inčiuos prologu "Tėvynės dukra", jį atliko: Maskolūnaitė, Renata Bielskytė, Rita Stukaite ir kanklėmis pritarė Dapkutė ir Titenytė. Prologą paruošė mokytojos Pavilonienė ir O. Jagėlienė. Montażą "Lietuviais esame mes gimę" paruošė mokytoja O. Jagėlienė, atliko septinto skyriaus mokiniai. Su dainomis pasirodė vaikų darželis, I ir II sk. mokiniai, jie padainavo: Atskrido paukštėlis, I mokykla, Mano tėvelis buvo kalvelis ir malūnėlis. V — VII skyrių mokiniai pasigėrėtinai gražiai pasako tautinius šokius: dzūkų polką, šustą, gyvatarą ir malūną. Šokius paruošė mokytojos Stasė Bacevičienė ir Algė Bukaveckaitė. Akordeonu šokius palydėjo Ina Končiūtė. Po tautinių šokių pasirodė mokyklos ansamblio choras. Dainavo III — VIII skyrių mokiniai: Stovi aš parymus, Oi, tėvyne, gintarinė, Šlama šilko vėjas, Aš esu lietuvis, Ta mūsų seselė, Ramovėn maršas ir Grįšim, grįšim. Dainos rūpestingai paruoštos, jos skambėjo lyriškai ir maloniai kuteno ne tik ausis, bet ir širdį, visiems patiko. Matomai ansamblio mokytojas Vytautas Gudauskas daug darbo ir pastangų įdėjo. Akordeonu pritarė Arūnas Polikaitis. Vaikučiai didele dauguma pasipuošę tautiniais rūbais, tvarkingi ir drausmingi, tai mokytojų nuo-

pelnas ir gražus auklėjimo pavyzdys. Šį kartą lituanistinė mokykla pasirodė su gyva lietuviška tautinio sąmoningumo pritaikyta programa. Vasario 16 šventės proga mokiniai sudėjo 92 dol. Lietuvių fondui. Iš viso lituanistinė mokykla ir LF yra įnešusi 1,518 dol. Mokyklos aplinka rami, jos dvasia giedri, prie to viso prisideda nuoširdi tėviška klebono kun. A. Zakarausko globa, seselių ir mokytojų kolegiskasis pedagoginis bendravimas. Tėvų komiteto rūpestingumas, kuris mokyklai dovanojo J. A. V. vėlavą, o lietuvišką vėlavą dovanojo Jolanda ir A. Kereliai. Vasario 16-tos šventės metu mokykla pasipuošė nuosavomis vėlavomis.

J. Kaunas

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS VAKARONĖ

Cicero moksleiviai ateitininkai rengia Jaunimo centro kavinėje vasario 22 d. šeštadienį 7:30 val. vakare lietuvių tautosakos vakaronę. Programoje bus perteikta, kaip senovės lietuviai išgyveno keturius metų laikus ir kaip tą išgyvenimą jie išreiškė žodiniu menu — tautosaka.

Programą atliks Vysk. M. Valančiaus kuopos nariai vadovaujant Aldonai Zailskaitėi. Šiai programai įgyvendinti turime taip pat stiprią talkininkę stud. Danutę Runimaitę, kuri ypač padėjo išspręsti muzikinius programos klausimus. Rengėjai tiki, kad ši vakaronė bus įdomi jaunimui ir vyresniesiems. Tad pasigėrėkime mūsų senolių išmintimi ir gražiu žodžiu bei melodijomis. Bus ir kava su pyragėliais.

Į šią vakaronę kviečiami visi lietuviai. At.

MOTERŲ SĄJUNGOS 21 KP. SUSIRINKIMAS

Town of Lake metinis sąjungiečių 21 kp. susirinkimas įvyko vas. 9 d. šv. Kryžiaus par. salėje 11 val. ryto. Susirinkimą atidarė ilgametė pirm. J. Kuzmickienė kurią atsilankiusios mielai pasveikino ir pateikė įvairius pranešimus bei numatytus 1975 metams darbus.

Narės apgailestavo, kad netekome narės a. S. Stauteinės. Buvo užprašytos šv. Mišios už jos sielą. Taip pat buvo pareikšta gili užuojauta mūsų buvusiai kp. narei ir ilgametei centro valdybos išd. Natalijai Šatūnais, netikėtai staigiai mirus jos vienturtei ir išmokslintai dukrai dr. N. Kovar.

Pranešta, kad šv. Kryžiaus ligoninėje guli mūsų uolė veikėja Ona Vaznis, kurią netikėtai namuose ištiko nelaimė. Linkime greit pasveikti.

Buvo skaitytos ir prisiūstas laiškas — kvietimas į Marijonų bendradarbių seimą, kuris įvyks kovo 16 d. Sąjungos išrinkto atstovės — S. Bartkus, O. Martišius, K. Kamarauskas ir pasiskyrė seimui auką.

Kas metai mūsų sąjungietės užprašo šv. Mišias Motinos dienos proga ir spalio mėn. už visas gyvas ir mirusias sąjungos nares ir ta proga bendrai dalyvauja pamaldose.

Nutarta rengtis metiniam parengimui — arbatai, kurią globoja J. Kuzmickai savo namuose. Pageidauta rengti maždaug rugp. mėn. Komisiją sudaro S. Bartkus, O. Martišius, K. Kamarauskas, E. Rhody, J. Marinas ir A. Snarskienė.

Pirm. J. Kuzmickienė apgailestavo, kad mūsų narių skaičius kuopoje mažėja ne iš apsielaidimo, bet iš likusių sąjungiečių sveikatos stokos, pakėtimų gyvenimo vietovės ir daugelį Dievulis jau pašaukė pas save. Girtuos likusios sąjungietės, kurios veikia, kiek jėgos leidžia ir tebeplaiko veiklą ir vieningumą organizacijos gerovei.

1975 m. valdybą sudaro: Kun. V. Mikolaitis — dvasios vadas, J. Kuzmickienė — pirm. ir išd.,

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— UBA-BATUNO nuolatinės pastangos išlaikyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atstatymo klausimą gyvą Jungtinėse Tautose yra neišsami darbas, pareikalaujantis netik daug darbo, bet ir išlaidų, pasiruošimo, kad nepraleidus nei vieno įvykio, nežūrunt ar jis liestų Pabaltį tiesioginiai ar ne. Jungtinių Tautų atslovybės yra vizituojamos per išstius metus nuolat, kai kurios net po kelių kartus. Šuo metu ta JT atstovybių vizitacija yra ypatingai išplėsta. Prie to darbo mieliai prisijungę ir Simas Kudirka, kaip dalyvis Batuno delegacijų. Tais nuolatiniais vizitais kitų kraštų atstovybių prie JT, memorandumais dėl Sovietų Rusijos vykdomos spriespaudos mūsų krašte bei kitomis priemonėmis darome žygius, kad ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimas kitų nebūtų pamirštas. Yra nepaprastai sunku siekti visų užsibrėžtų tikslų ir atlikti būtiniausius darbus, kai nėra to reikiamo finansinio užnugario. Vieną kartą į metus ir Uba-Batunas yra priverstas kreiptis į tamstą dėl tos paramos savo veiklai tęsti Jungtinėse Tautose. Mielas lietuvi, jei bent kiek vertini mūsų veiklą ir laikai ją reikalinga, siekiant laisvės ir nepriklausomybės savai tėvynei, papildyk mūsų darbuotojų eiles, stodamas į Batuną nariu. O jei ne, tai bent paramk mūsų darbo tęsimą nors ir kukliausia savo pinigne auka. Net ir mažutė aukelė Batunui bus didelė paspartis, o jo darbuotojams, kurie dirba tik iš meilės savam kraštui, bus neišmatuojamas paskatinimas dar stipriau kovoti už savo pavergtos Tėvynės laisvę ir teises viso pasaulio tautų forume — Jungtinėse tautose. Mielas lietuvi, padėk mums! Siųsk savo auką United Baltic Appeal vardu, 2789 Schurz Avenue, Bronx, N. Y. 10465. Mes esame atleisti nuo visų valstybinių mokesčių, ir mums siunčiamas aukas galima nurašyti nuo pajamų mokesčių (Income Tax).

— Nadas Rastenis 84 m. Sausio 4 d. adv. Nadui Rastenui sukako 84 metai. Ta proga jis gavo, iš arti ir toli, daug sveikinimų, linkėjimų ir dovanų. Sausio 14 d. The Bar Association of Baltimore City bankete, suruoštame Hilton viešbutyje Baltimore, pagerbė adv. Nadą Rasteni, išbuvusį nariu 50 metų. Jis baigė teisių mokslus 1924 m. Bostono universitete ir 1975 m. tapo Baltimore teisininkų d-jos nariu. Yra parašęs eilėraščių, išvertęs mūsų poetų kūrinių į anglų kalbą.

— Amerikoj šiuo metu gimtą vaikai gali tikėtis gyventi už savo tėvus vidutiniškai ilgiau 4 metus.

A. Snarskienė, vicepirm., S. Bartkus — sekr., O. Čibiras ir K. Kamarauskas — išd. globėjos.

Sąjungietė A. S.